

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل ، کلبه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاکرات مجلسین - اخبار مجلس - انتصابات - آگهی های رسمی و قانونی

سال هشتم

شنبه ۱۲ مرداد ماه ۱۳۳۱

شماره ۲۱۷۵

شماره مسلسل ۲۱

دوره هفدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۲۱

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز ۳ شنبه

هفتم مرداد ماه ۱۳۳۱

فهرست مطالب:

- ۱- تصویب صورت مجلس
 - ۲- بیانات آقای نایب رئیس راجع بانظمامات مجلس بمناسبت تظاهر تماشاچیان علیه آقای میراشرفی قبل از رسمیت جلسه
 - ۳- تصویب دو فوریت طرح پیشنهادهای راجع به توقیف و مصادره اموال آقای احمد قوام.
 - ۴- اعلام تصویب نمایندگی آقای مجد زاده از رفسنجان پس از استرداد مخالفت آقای بهادری.
 - ۵- طرح و تصویب برنامه دولت آقای دکتر مصدق نخست وزیر
 - ۶- تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه
- مجلس ساعت ۱۰ و بیست دقیقه صبح بریاست آقای مهندس رضوی (نایب رئیس) تشکیل گردید

(۱- تصویب صورت مجلس)

نایب رئیس - صورت غائبین جلسه قبل قرائت میشود

(شرح زیر قرائت شد)

غائب با اجازه - آقای دکتر کریم سنجایی.

غائبین بی اجازه - آقایان : آیت الله کاشانی ، دکتر حسین فاطمی ، دکتر هادی طاهری - میراشرفی - ابوالفضل تولیت - عبدالرحمن فرامرزی.

نایب رئیس - در صورت جلسه ای که صبح توزیع شده و مربوط است بجلسه

یکشنبه ۵ مردادماه آقایان نظری دارند؟ در ضمن تقاضا میکنم آقایان تذکرشان فقط مربوط بصورت جلسه باشد آقای خسرو قشقائی نسبت بصورت جلسه نظری دارید؟

خسرو قشقائی - بی

نایب رئیس - بفرمائید

خسرو قشقائی - تعداد زیادی

تلگرافات از ولایات رسیده بود که چون نمیشد بجلسه علنی آورد بنده گذاشتم که تقدیم مقام ریاست بکنم و مخصوصاً یکی از

تلگرافات از شیراز بود که از آقای آیت الله فال اسیری بود که رهبری اعتصاب عمومی را در شیراز داشتند و تعداد زیادی هم از آبادان - شیراز - آغاچاری - اهواز - کازرون - بوشهر - آباده - فسا - تهران - اصفهان و سایر نقاط رسیده و یک تلگرافی هم از انجمن شهر شیراز داشتم که میدان دروازه کازرون که یکی از میدانهای با آبروی شهر است با اسم شهدای ۳۰ تیر اسم گذاری شده است و همچنین یکی از خیابانهای فیروز آباد هم با اسم شهدای ۳۰ تیر اسم گذاری شده است.

نایب رئیس - البته قسمتی از بیان جنابعالی مربوط بصورت جلسه نبود باید بعرض آقایان برسد که تصمیم گرفته شده است که تمام تلگرافات و طومار هائیکه مربوط بجزیران اخیر است در قسمت و گنجینه مخصوصی ضبط بشود و صورتی از اسامی تمام شهرها و مراکز و نقاطی که شرکت کرده اند چون جنبه عمومی داشته است چاپ بشود و در دسترس آقایان و عموم نمایندگان محترم و همچنین در دسترس کلیه علاقه مندان گذاشته شود. آقای وکیل پور فرمایشی داشتید؟ بفرمائید

وکیل پور - عرض کنم در جلسه گذشته ضمن تلگرافاتی که تقدیم شده است ده پند از قلم افتاده است و ضمناً یک تلگرافی هم فراموش کردم خدمتتان تقدیم کنم از جهرمی های مقیم شیراز است دائر بپشتیبانی از آقای دکتر مصدق

نایب رئیس - آقای ذکائی

ذکائی - تلگرافاتی که بنده تقدیم مقام ریاست کردم یک قسمت از خلخال بود و یک قسمت از خوانین کوزه کنان بود این قسمت از خوانین کوزه کنان از قلم افتاده است خواهش میکنم اصلاح بفرمایند

نایب رئیس - بسیار خوب اصلاح میشود. آقای شمس قنات آبادی خواهش دارم راجع بصورت جلسه اگر تذکری دارید

بفرمائید

شمس قنات آبادی - خواستم راجع

بصورت جلسه قبل تذکری بدهم که این جملات که بعضی هایش مقدم و مؤخر میشود معنای جمله و اصل موضوع از بین میرود بدهم یک طوماری است که از اهالی خیابان ناصر خسرو و وابسته بجمع مسلمانان مجاهد که در جریان قیام ملی ۳۰ تیر دونفر از آنها شربت شهادت نوشیده اند تقاضا کرده اند که نمایندگان ملت از طرق قانونی بخونخواهی کسانی که بیگناه کشته شده اند اقدام نمایند بدهم تلگرافاتی است از شهرستانهای مختلف بخصوص مناطق نفت خیز رسیده است و تمام اینها این موضوع را در بر دارد که ملت خواهان انتقام است.

نایب رئیس - بسیار خوب، آقای

زیرک زاده بفرمائید

مهندس زیرک زاده - بنده در موقعی

که آن اظهارات را مقام ریاست راجع به دیوان لاهه بیان میفرمودند یاد آور شدم که خوب است اسم آقای دکتر سنجایی هم برده شود این قسمت در صورت جلسه نوشته شده و ایشانهم تصدیق فرمودند ولی تصدیق مقام ریاست قید نشده است و اثری که مترتب است بر این از بین میرود

نایب رئیس - خیلی خوب پس از

مراجعت ایشان جبران میشود. آقای مهندس حسینی

مهندس حسینی - بنده که الان

صورت مجلس را مطالعه کردم یک اشتباهات چاپی دارد تصحیح می کنم و میدهم ب اداره تند نویسی و مقام ریاست اجازه بفرمایند که تصحیح شود

نایب رئیس - بسیار خوب ، آقای

کههد

کههد - در جلسه گذشته بنده طوماری

عین مذاکرات مشروح بیست و یکمین جلسه از هفدهمین دوره قانونگذاری

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

که تقدیم کرده بودم از طرف اهالی ساوجبلاغ و شهریار و کرج بوده کلمه کرج از قلم افتاده است خواهش می کنم اصلاح شود.

نایب رئیس - بسیار خوب. آقای مدرس

مدرس - در صورت جلسه قبل چند فقره اشتباه شده که تقاضای اصلاح آنرا دارم بنده عرض کرده بودم تکرافات زیادی از آذربایجان رسیده نسبت به نخست وزیری جناب آقای دکتر مصدق و موفقیت ملت ایران در مبارزات ملی اظهار خوشحالی شده در کابینه مجرد جناب آقای دکتر مصدق... و دیگر عرض کردم که چون در غالب تکرافات از نمایندگان معترضین نامرادانه نهضت ملی ایران سیاست گذاری شده اند احساسات و سیاست گذاری مردم آذربایجان را به جنودشان تقدیم میکنم اینجا نوشته شده است که در این تکرافات از تمام نمایندگان معترضین قدر دانی شده تقاضای اصلاح دارم تکرافات و طومارهایی هم بعداً رسیده که تقدیم می کنم.

نایب رئیس - آقای جلالی
جلالی - طوماری است از حوزه انتخابیه بندر بوط بجزایان اخیر که تقدیم می کنم.

نایب رئیس - آقای انگلی
انگلی - ۴ فقره تلگراف از تبریز و اهواز رسیده است مبنی بر پشتیبانی از دولت آقای دکتر مصدق که تقدیم مقام ریاست میکنم.

نایب رئیس - در صورت مجلس نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورت جلسه یکشنبه پنجم مرداد تصویب شد.

(۳) بیانات آقای نایب رئیس راجع به تنظیمات مجلس بنام استظهار تماشاچیان علیه آقای میراشرافی قبل از رسمیت جلسه)

نایب رئیس - بدون آنکه بنده به قرائت مواد آییننامه بپردازم تذکر میدهم که امر انضباط و نظم مجلس شورای ملی امری است مربوط به مومولت ایران (صحیح است) هر کس در ساحت مجلس شورای ملی از نظم تجاوز بکند نام از آنکه از تماشاچیان و یا آقایان مخبرین جراید و یا سایر کسانی که با اجازه مجلس وارد صحنه مجلس و مجاز بعضو و استماع مذاکرات شده اند از هر درجه و مقام و تشکیلاتی که باشند بدون هیچگونه تبعیض مورد تعقیب قانونی مجلس شورای ملی قرار خواهند گرفت (صحیح است) از آقایان حضار خواهش میکنم این نکته را در جریان کارهای مجلس شورای ملی کاملاً رعایت بفرمایند و اینجانب را ملزم نکنند که از اختیارات خودم بر علیه هر کدام که برخلاف آییننامه رفتار کرده اند

مجبور با استفاده بشوم و امیدوارم همین تذکر بنده برای آقایانیکه امروز حاضر هستند وهم برای کسانی که مطلع از این تذکر میشوند و بعداً حضور خواهند یافت کافی و کاملاً رسا و بدون هیچگونه ابهام باشد.

(۳) تصویب دو فوریت طرح پیشنهادی راجع به توقیف و مصادره اموال آقای احمد قوام)

نایب رئیس - ماده واحده راجع به تعقیب و ضبط اموال قوام مطرح است این ماده با سه فوریت از طرف عده ای از نمایندگان معترضین تقدیم شده است بعداً با مذاکراتی که خود آقایان فرموده اند یک فوریت آن رایس گرفتند (صحیح است) که با دو فوریت مطرح شود و چاپ بشود و بین تمام آقایان توزیع گردد و در اولین جلسه ای که پس از برنامه دولت خواهیم داشت در دستور بطور مقدم قرار خواهیم داد که لایحه با مطالعه کامل و با منظور کردن تمام جهات از حیث قوانین جزائی و حقوقی بتصویب مجلس شورای ملی البته هر طور که رای اکثریت معترضین اقتضا داشته باشد برسد حالا ماده واحده خوانده می شود و بفوریت اول رای میگیریم

(بشرح زیر ماده واحده قرائت شد)
بظر باینکه در جریان ۳ روز اخیر و کشتار و قتل فجیع یکی از عوامل آن قوام رئیس دولت غیر قانونی وقت بوده است امضاء کننده گان ذیل ماده واحده زیر را با قید سه فوریت مجلس تقدیم و تقاضای طرح و تصویب فوری آنرا داریم

ماده واحده - بلافاصله پس از تصویب این قانون احمد قوام توقیف و تحت تعقیب قرار گیرد و اموال او نیز بعنوان خونپهای شهدا مصادره شود

مهندس حسینی - بنده توضیحی دارم

نایب رئیس - تقاضا دارم صرف نظر بفرمائید
مهندس حسینی - تذکر است **نایب رئیس** - بعد بفرمائید رای می گیریم بفوریت اول ماده واحده پیشنهادی یا آقایان مخبرین جراید و یا سایر کسانی که با اجازه مجلس وارد صحنه مجلس و مجاز بعضو و استماع مذاکرات شده اند از هر درجه و مقام و تشکیلاتی که باشند بدون هیچگونه تبعیض مورد تعقیب قانونی مجلس شورای ملی قرار خواهند گرفت (صحیح است) از آقایان حضار خواهش میکنم این نکته را در جریان کارهای مجلس شورای ملی کاملاً رعایت بفرمایند و اینجانب را ملزم نکنند که از اختیارات خودم بر علیه هر کدام که برخلاف آییننامه رفتار کرده اند

شمس قنات آبادی - باتفاق آراء **نایب رئیس** - با اکثریت تام تصویب شد. آقا موافقت بفرمائید جلسه بدون تشنج بانجام وظایف قانونی خودش بپردازد فوریت دوم مطرح است مخالفی نیست

(گفته شد - خیر) آقایان موافقت قیام فرمایند

(تمام نمایندگان قیام نمودند) (آقای عامری در حین قیام اظهار نمودند این هم محض خاطر آقای قنات آبادی «خنده نمایندگان» (باتفاق آراء تصویب شد ماده واحده طبع و توزیع خواهد شد که آقایان معترضین با مطالعه کامل نظریاتی که دارند در جلسه آتی یعنی جلسه ای که مطرح خواهد بود به نظر نمایندگان معترض خواهند رسانید چند نفر از آقایان تقاضای نطق قبل از دستور کرده اند و برنامه دولت هم مطرح است

(نمایندگان - دستور دستور) ۴ - اعلام تصویب نمایندگان آقای مجد زاده از رفسنجان پس از استرداد مخالفت آقای بهادری

نایب رئیس - آقای قشقائی
خسر و قشقائی - بنده میخواستم از آقای بهادری تقاضا کنم که اعتراضشان را نسبت به آقای مجد زاده پس بگیرند (صحیح است)

نایب رئیس - آقای بهادری
بهادری - عرض می شود که اعتراض بنده نسبت به آقای مجد زاده روی نظرو غرضی نبوده و بنده هم ایشان را نمیشناسم و نظری ندارم بنده یک ایراد اصولی داشتم حالا هم چون آقایان میفرمایند بنده پس میگیرم و ضمناً چند تا تلگراف رسیده که تقدیم میدارم

نایب رئیس - بنابراین چون دو نفر از معترضین که نسبت به اعتبار نامه آقای مجد زاده از حوزه انتخابیه رفسنجان اعتراض داده بودند آقای پورسرتیب در جلسه سابق و آقای بهادری در این جلسه اعتراض خودشان را پس گرفتند. نمایندگان آقای مجد زاده از رفسنجان تصویب می شود

(نمایندگان مبارک است) ۵ - طرح و تصویب برنامه دولت آقای دکتر مصدق نخست وزیر

نایب رئیس - از آقایانیکه تقاضای نطق قبل از دستور فرموده اند تقاضا میکنم که به بعد از دستور موکول فرمایند (صحیح است)

بنابراین برنامه دولت با حضور نایب رئیس دولت مطرح می شود. آقای زیرک زاده تشریف بیاورند
زیرک زاده - قبل از اینکه داخل در بحث برنامه بشوم اجازه می خواهم یک طوماری که از کسبه رشت رسیده است بیک طوماری که کارمندان بانک ملی راجع به پشتیبانی از دولت جناب آقای دکتر مصدق و اظهار انزجار از وقایع اخیر کرده اند تقدیم مقام ریاست بکنم. همانطوری که

شایسته مجلسی است که نماینده افکار عمومی مردم ایران است چون تمام مردم ایران نسبت ببولت آقای دکتر مصدق اعتماد و اطمینان دارند مخالف هم خیلی کم و یا تقریباً در مجلس نیست ولی بنده که بکفر حزبی هستم و اصول مخالفت و موافقت متکی به مرام و روش معینی است البته میتوانم با اسم مخالف مشروط راجع به برنامه صحبت بکنم برنامه همیشه با دولتها توأم بوده است و هر دفعه که دولتی بمجلس معرفی میشد یک برنامه ای هم با خودش میآورد است ولی تصور میکنم چه آنهایی که برنامه را مینویسند و چه آنهایی که برنامه را گوش میدادند وجه ملت ایران میدانستند که این برنامه مفهوم معینی ندارد و جزئی از تشریفات معرفی کابینه است برای اینکه هیچوقت به این برنامه ها عمل نشده است ولی این دفعه برنامه برنامه دولتی است که علان نشان داده است که آنچه می گوید می کند و بنابراین برنامه یک مفهوم معین و مشخصی دارد و بحث و شور در اطراف مطالبش واقعیت دارد قسمت اول برنامه پشتیبانی از منشور ملل متحد است پشتیبانی از منشور ملل متحد و سازمانهای بین المللی بیان یک سیاست معین و مشخصی است مفهومش اینست که دولت ایران بنا بر اراده ملت ایران با دسته بندیها و بلوکهای موجود در دنیا سروکاری ندارد و همانطوریکه خواست مردم ایران است خواهان صلح جهانی است سازمانهای بین المللی که آمورش تأمین صلح جهانی هستند مورد پشتیبانی ملت ایران هستند این بیان سیاست شاید چند مرتبه دیگر هم در برنامه های دولتها شده است ولی طرز عمل طوری بوده که یاد گارهای تلخی در مردم ایران باقی گذاشته است مردم اکثر از این سازمانهای بین المللی و با این سازمانها خوشین نبودند و بحق بخودشان میگفتند که بچه مناسبت باید ملت ایران مخارج هنگفت این نمایندگان گنجا را تحمل کنند و این نمایندگان گنجا یا اصلاً در سازمانها اظهار وجود نکنند و یا اگر میکنند فقط یک عده آرائی باشند که بفرع سیاست های معینی داده میشود ولی رأی لاهه نشان داد که اگر دولتی ملی بر سر کار باشد اگر مردمانی دانا و فهیمیده و وطن پرست را به سازمانهای بین المللی بفرستند مسلماً از نتایج و منافع سازمانهای بین المللی هم برخوردار خواهند شد و در دوران صلح که روابط بین المللی و روابط بین دولتها متکی بمقررات معین و مشخصی است همکاری با سازمان ملل متحد برای تمام ملل مخصوصاً ملل ضعیف امری واجب و لازم است از اینجهت و از جهت اینکه در حزب ما پشتیبانی از سازمان ملل متحد در رأس سیاست خارجی قرار گرفته است بنده وجود این ماده را در برنامه دولت تبریک عرض میکنم قسمت دوم برنامه که باز مربوط به سیاست خارجی است دولتی

تمام دول و احترام متقابل نسبت به همه ملل است شاید در حال عادی چنین بنظر بیاید که این اعلام سیاست یک اعلام سیاست منفی است یعنی اش اینست که ما با همه اینها دوست هستیم با کسی سروکاری نداریم و چون با کسی سروکاری نداریم کسی هم با ما سروکاری ندارد در صورتیکه این صحیح نیست برای اینکه دوستی دو جانبه است و صحبت بکنم برنامه همیشه با دولتها توأم بوده است و هر دفعه که دولتی بمجلس معرفی میشد یک برنامه ای هم با خودش میآورد است ولی تصور میکنم چه آنهایی که برنامه را مینویسند و چه آنهایی که برنامه را گوش میدادند وجه ملت ایران میدانستند که این برنامه مفهوم معینی ندارد و جزئی از تشریفات معرفی کابینه است برای اینکه هیچوقت به این برنامه ها عمل نشده است ولی این دفعه برنامه برنامه دولتی است که علان نشان داده است که آنچه می گوید می کند و بنابراین برنامه یک مفهوم معین و مشخصی دارد و بحث و شور در اطراف مطالبش واقعیت دارد قسمت اول برنامه پشتیبانی از منشور ملل متحد است پشتیبانی از منشور ملل متحد و سازمانهای بین المللی بیان یک سیاست معین و مشخصی است مفهومش اینست که دولت ایران بنا بر اراده ملت ایران با دسته بندیها و بلوکهای موجود در دنیا سروکاری ندارد و همانطوریکه خواست مردم ایران است خواهان صلح جهانی است سازمانهای بین المللی که آمورش تأمین صلح جهانی هستند مورد پشتیبانی ملت ایران هستند این بیان سیاست شاید چند مرتبه دیگر هم در برنامه های دولتها شده است ولی طرز عمل طوری بوده که یاد گارهای تلخی در مردم ایران باقی گذاشته است مردم اکثر از این سازمانهای بین المللی و با این سازمانها خوشین نبودند و بحق بخودشان میگفتند که بچه مناسبت باید ملت ایران مخارج هنگفت این نمایندگان گنجا را تحمل کنند و یا اگر میکنند فقط یک عده آرائی باشند که بفرع سیاست های معینی داده میشود ولی رأی لاهه نشان داد که اگر دولتی ملی بر سر کار باشد اگر مردمانی دانا و فهیمیده و وطن پرست را به سازمانهای بین المللی بفرستند مسلماً از نتایج و منافع سازمانهای بین المللی هم برخوردار خواهند شد و در دوران صلح که روابط بین المللی و روابط بین دولتها متکی بمقررات معین و مشخصی است همکاری با سازمان ملل متحد برای تمام ملل مخصوصاً ملل ضعیف امری واجب و لازم است از اینجهت و از جهت اینکه در حزب ما پشتیبانی از سازمان ملل متحد در رأس سیاست خارجی قرار گرفته است بنده وجود این ماده را در برنامه دولت تبریک عرض میکنم قسمت دوم برنامه که باز مربوط به سیاست خارجی است دولتی

جهان برد و ملت های جهان ما را شناختند و الان با چشم احترام بمانگام میکنند و مسلماً آنها هم احترام ملت ما را خواهند داشت ولی احترام به ملت ها هم باید یک نوعی تظاهر بکنند تظاهر بزرگ آن محترم داشتن سبیل ملت ها است چون با کسی سروکاری نداریم کسی هم با ما سروکاری ندارد در صورتیکه این صحیح نیست برای اینکه دوستی دو جانبه است و صحبت بکنم برنامه همیشه با دولتها توأم بوده است و هر دفعه که دولتی بمجلس معرفی میشد یک برنامه ای هم با خودش میآورد است ولی تصور میکنم چه آنهایی که برنامه را مینویسند و چه آنهایی که برنامه را گوش میدادند وجه ملت ایران میدانستند که این برنامه مفهوم معینی ندارد و جزئی از تشریفات معرفی کابینه است برای اینکه هیچوقت به این برنامه ها عمل نشده است ولی این دفعه برنامه برنامه دولتی است که علان نشان داده است که آنچه می گوید می کند و بنابراین برنامه یک مفهوم معین و مشخصی دارد و بحث و شور در اطراف مطالبش واقعیت دارد قسمت اول برنامه پشتیبانی از منشور ملل متحد است پشتیبانی از منشور ملل متحد و سازمانهای بین المللی بیان یک سیاست معین و مشخصی است مفهومش اینست که دولت ایران بنا بر اراده ملت ایران با دسته بندیها و بلوکهای موجود در دنیا سروکاری ندارد و همانطوریکه خواست مردم ایران است خواهان صلح جهانی است سازمانهای بین المللی که آمورش تأمین صلح جهانی هستند مورد پشتیبانی ملت ایران هستند این بیان سیاست شاید چند مرتبه دیگر هم در برنامه های دولتها شده است ولی طرز عمل طوری بوده که یاد گارهای تلخی در مردم ایران باقی گذاشته است مردم اکثر از این سازمانهای بین المللی و با این سازمانها خوشین نبودند و بحق بخودشان میگفتند که بچه مناسبت باید ملت ایران مخارج هنگفت این نمایندگان گنجا را تحمل کنند و یا اگر میکنند فقط یک عده آرائی باشند که بفرع سیاست های معینی داده میشود ولی رأی لاهه نشان داد که اگر دولتی ملی بر سر کار باشد اگر مردمانی دانا و فهیمیده و وطن پرست را به سازمانهای بین المللی بفرستند مسلماً از نتایج و منافع سازمانهای بین المللی هم برخوردار خواهند شد و در دوران صلح که روابط بین المللی و روابط بین دولتها متکی بمقررات معین و مشخصی است همکاری با سازمان ملل متحد برای تمام ملل مخصوصاً ملل ضعیف امری واجب و لازم است از اینجهت و از جهت اینکه در حزب ما پشتیبانی از سازمان ملل متحد در رأس سیاست خارجی قرار گرفته است بنده وجود این ماده را در برنامه دولت تبریک عرض میکنم قسمت دوم برنامه که باز مربوط به سیاست خارجی است دولتی

من اذعان بکنم با وجودیکه در تمام ممالک دنیا اقلامی یکمرتبه در مجلسها سیاست خارجی مطرح میشود در مجلسهای ماسالهای متعددی است که سیاست خارجی ولو در یک جلسه مطرح نشده است و من اینرا ممنون و کلا هستم که یک مسخره ای را در مجلس ایران نیاروندند برای اینکه مادر این سی سال سیاست خارجی نداشتیم که اصلاً مطرح نشود وجه خوب شد که این بحث در این مجلس نیامد و یک ریختند دیگری بر ریختند های مکرری که بملت ایران میزدند اضافه کردند الان که ما زنجیر اسارت را پاره کردیم الان که ما در عمل خودمان آزاد هستیم سیاست خارجی مایبستی مطرح باشد و درش بحث بشود و درش نظر داده شود در این مدت عده ای برای خودشان سیاست خارجی بیان میکردند هر فردی سیاست خارجی داشته است هر دسته ای سیاست خارجی داشته است یک عده ای سیاست بیطرفی را میخواستند که در حقیقت اکثریت مردم ایران بودند دسته ای میگفتند در این دنیا بیطرفی معنی و مفهومی ندارد و بایستی طرفی گرفت و البته آنهایی که طرفدار طرفداری بودند مابینشان اختلاف بود عده ای یک طرف را میخواستند و در حقیقت این بحثها و عواها مفهومی نداشت معنی نداشت برای اینکه وسیله اتخاذ یک سیاستی از هر جهت که باشد درست نبود مایبطرفی خودمان را میتوانستیم حفظ بکنیم و نه از رفتن در طرفی میتوانستیم خدمتی انجام بدهیم دوستی ملت ها دوستی دولتها تابع همان مقررات دوستی افراد است افراد در دوستی خودشان کسانی را میخواستند که از یک جهت لاقفل باری را از دوششان بردارند نه کسانی را که همیشه وبال گردنشان هستند یک ملت ناراضی یک ملت گرسنه یک ملتی که نه جمعیت دارد نه راه دارد نه وسیله دارد این مملکت چه سیاست طرفداری یا بیطرفی میتواند بازی بکند این مملکت باید منتظر وقایع باشد و از هر طرفی که واقعه آمد تحمل بکند ولی اگر قرار است که سیاستی اتخاذ شد این سیاست باید وسائلش در دست باشد و بایستی متوجه بود که این سیاست بیطرفی که دولت ایران اتخاذ میکند با همه دوستی را میخواست و این سیاست خواسته اکثریت مردم ایران است این سیاست از سیاست طرفداری مشکلتر است سیاست طرفداری لاقفل این حسن را دارد که شمارا از یک جهت آسوده خاطر میکند اقلایکطرف امن نگه میدارد ولی در سیاست بیطرفی شما باید همه جوانب امر را ببینید همه جنبه ها را نگاه کنید باید اسلحه بیطرفی را وسیله بیطرفی را اتخاذ بکنید و این دولت که برنامه های اصلاحی دارد باید برنامه های اصلاحی متکی باین سیاست خارجی باشد با این سیاست که ملت

ایران میخواهد بیطرف بماند و باید بتواند بیطرفی خود را حفظ بکند باید وسایل کافی و اشخاصی که مؤمن باین سیاست هستند و میتوانند چنین سیاستی را عمل بکنند داشته باشند قدرت یک مملکت بتعداد توپ و تانک و تفنگش نیست قدرت یک مملکت مربوط بجمعیت فقط نیست عواملی که در قدرت یک مملکت منظور می شود و بهش پتانسیل جنگی میگویند یک عده عواملی است که مجموعه آنها قدرت ملی را تشکیل می دهد تهیه این قدرت ملی جنبه های معنوی هم دارد جنبه های معنوی شاید بر مراتب مهمتر از جنبه های مادی باشد جنبه معنوی بزرگست برای اینکه یک ملتی قوی باشد شرط اول رضایت افراد آن مملکت است مملکتی که مردمش ناراضی باشند اگر در تمام درودشت این مملکت زور بریزند اگر تمام افراد این مملکت را میبلد بتواند بکنند ارزش نظامی صفر است پس بنابراین باید در مرحله اول بجلب رضایت مردم کوشید دولت دکتر مصدق از آنجا که مورد اطمینان مردم ایران است می تواند این سیاست را عمل بکند آن دولتهائی که از روز اول مورد عدم اطمینانند هیچوقت قادر نخواهند بود جلب رضایت بکنند زیرا حتی عملیات خوششان اگر داشته باشند ملتی که با آنها اطمینان ندارد بدجلوه می دهد فقط یک دولتی مورد اطمینان است که بتواند جلب رضایت افراد را بکند عدم رضایت مردم را ظلم و تبعیض بیشتر از هر چیزی ادامه میدهد می گویند مملکتها با کفر باقی میمانند ولی با ظلم بقائی ندارند این حقیقت بسیار بزرگست برای اینکه بشر اینطور ساخته شده که هر گونه سختی را تحمل میکند از سختیهای مادی سهولت فراموشی پیدا می کند ولی ظلم و بیعدالتی و تبعیض را هیچوقت بشر فراموش نمی کند یاد گارهای بیعدالتی را تاب گورشان دنبال می کنند و این مملکت است که صدها سالست ظلم و ستم درش حکم فرمائی میکند. باین ظلم و ستم باید خاتمه داد هر گوشه از ایران یک عده اشخاص ظالم در دستگاه دولتی قدرت میگیرند و بجان مردم میافتند موقع آن نیست وقت کافی نیست بنده مطالب گفتنی زیاد دارم داخل در این جزئیات نمیشوم تمام افراد این مملکتیم و بخوبی باین اوضاع واقفیم از این جهت عریض بنده چیزی بمعلومات آقایان نمایا فرید ولی من یاد آور میشوم که این مبارزه با ظلم تنها کار دولتها نیست و بدون کمک مجلس رفع ظلم میسر نخواهد شد و در این امر کمک مجلس و مجلسیان مخصوصاً لازمست در این مملکت مظلوم اشخاصی هستند که از همه بیشتر ظلم می بینند رعایای ایران در طبقه اول مظلومین این مملکت اند دولت مخصوصاً در نظر دارد که برای رفع ظلم رعایا اقداماتی بکند در روزنامه کیهان امروز

یک مصاحبه از آقای نخست وزیر مابخر اخبار الیوم بود که می گویند تمیکوشم که ظلم مالک را نسبت بزراع از بین ببرم این کلمه کلمه بزرگیت و امیدوارم که در دنبالش اقدامات سریع شود ولی یک اقداماتی هست که ما میتوانیم فوراً انجام بدهیم و منتظر او ایچی که جنبه فنی و مالی و اینها دارد نشویم یک ظلمی که من همیشه از شکایت شنیده ام این وجود سیورسات است که معلوم نیست از کجا پیدا شده و چگونه باین ملت تحویل شده حدس منم که ظلم یک مالک و دو مالک که هر روز تهاجمی از رعیت کرده و اینها همینطور بهم افزوده شده و رعیت بیچاره ایرانی نتوانسته است این ظلم را برین ببرد با نجاتی رسیده است که امروز یکباره از عاریای ایران بدبخت و بی چاره زیر بار این ظلم هستند من میخواستم تقاضا بکنم اگر میسر است قبل از اینکه اقدام عمیقتری بشود هر چه زودتر شاید در ظرف همین چند روز بیاداش خدماتی که مردم ایران برای آزادی و استقلال مملکت کرده اند این سیورسات را فوراً لغو بکنید (صحیح است) یکدسته دیگر از مردم ایران که خیلی مظلوم هستند زنان و کودکان ایران هستند در این مملکت این طبقه حمایتی که از آنها میشود حمایتی است که متکی بقلب، متکی بر رحم، متکی بر مروت است در صورتیکه حمایت از افراد بشر متکی بقانون بایستی باشد، زنان و کودکان ایران بایستی دستخوش شوق و ذوق مردان باشند بلکه بایستی قوانین محکم این دسته از مردم ایران را حمایت بکنند بارها بنده شنیده ام آقایان هم شنیده اند که شخصی برای ابراز احساسات خودش دست بپوشا زرمی گیرد مآورد میگردد من میگویم این را قربانی کنم آخر بچه حق یکفرده انسانی را مآورد برای قربانی آخر چه فکری این پدر میکند؟ چه حقی برای خودش قائل است که یک فرزندی را بکسی از افراد بشر را مثل گوساله برای قربانی بیورد؟ این حکایت از عدم حمایت قانون میکند این حکایت می کند که حمایت کودکان آنطوریکه باید و شاید بصورت قانون در نیامده و در ذهن مردم جلو نرفته است (محمد حسین فغانی - یک تعارفی بیش نیست) من میدانم تعارف است یقین دارم تعارف است ولی وجود این تعارف حاکی از یک روحیه ایست آن روحیه ایست که خیال میکند که این فرزندش مثل یک لباس است یا یک صد دیناری توی جیبش است و باجنسی است این روحیه خطرناکست (خسرو فغانی - این جا مملکت تعارف است) بنده میدانم که تعارفی بیش نیست خدا را شکر که تعارفی بیش نیست بلی اجرای این سیاست قسمتهای مادی دارد که یک قسمتش مربوط باصلاحات اقتصادی است که بنده الان چون بطور سریع در بر نامه ذکر نشده

در اطرافش صحبت نمیکند و میگردد برای بدولی قسمتی با سم تشکیلات مملکتی است که برای نیرومند ساختن ایران لازم است هر چه زودتر در تشکیلات مملکتی تجدید نظر بشود این دستگاهی که ما با سم اداره میکنند مملکت داریم علاوه بر فساد هائی که پیش نیست میدهند بسیار ضعیف است دستگاهی است که نمیتواند تصمیم بگیرد نمیتواند عمل بکنند باید باین وضعیت خاتمه داد بنده با وجود اینکه منطقاً مبیایستی قسمتهای لشکری را از قسمتهای کشوری جدا کرد برای اینکه هر دو مشمول یک موقعیت و یک وضعیت هستند ولی اجازه میگویم این قسمتی را که تا اندازه ای عرف است میگویند لشکری و - هم جدا کنیم اول به بحث در اطراف ارتش بپردازم قبل از اینکه مطالب خودم را عرض بکنم میخواستم یاد آور شوم که کارایی من، زندگی من، یک زندگی ارتشی است بنده جزو محصلین ارتشی باوروا رفتم همیشه با پول ارتش در آنجا تحصیل کردم مدارس عالی که دیدم مدارس نظامی و ارتشی است و بنحسب در ایران در خدمت ارتش بودم و از آنجهت آتھائی که هر کس می آید از ارتش صحبت بکنند فوری تکفیرش میکنند با من اسلحه تکفیر را بکار نبرند برای اینکه من هر چه در ارتش میگردد هر چه سر ارتش وارد می آید در قلب خودم احساس میکنم و مخصوصاً چون با افسران زیادی آشنائی و دوستی دارم با احساسات آنها واقف هستم و وقایعی که رخ میدهد میدانم چه اثری در قلب آنها دارد تنقید در هر کاری لازم است آنکه تنقید نمیکند و عیب جوئی نمیکند اگر دشمن نباشد لا اقل مطمئنیم که دوست نیست چون اوست عیب را کدرید باید بگویند بنده میگویم در اینجا معایبی که تا حالا در ارتش ایران دیده ام بعضی برسانم و اصلاحاتش را تقاضا کنم البته یک مقداری از سیاست ارتش معایبی است که مخصوص تمام دستگاههای دولتی است ارتش ایران یک بنده مخصوصی از ملت ایران نیست ارتش ایران از افراد ملت ایران تشکیل شده محیط ایران در افراد ارتش ایران مؤثر است و هر چیزی که در افراد ایرانی ببینید در ارتش ایران صدق میکند و بعکس ولی وضعیتهای خاصی هم موجود است که من آنها را اشاره میکنم اول نقائص فنی است، دوم تقسیم دستها و محلهاست که البته این قسمت دوم شاید بیشتر در قسمت های عمومی بهتر میشد از اسم برد و سوم انحراف از هدف اصلی ارتش است روزی که ارتش نون ایران تشکیل میشد یک عده پیش قدم بودند یک عده ای ارتش ایران را تشکیل دادند میدانم اجبار نمی دانم عدم اطلاع از مامیتهای ارتش های مدرن باعث شده که این اشخاص که ارتش ایران را در آنروز تشکیل دادند اشخاصی بودند که هیچگونه اطلاعی از ارتش های جدید دنیا نداشتند

این وضعیت اصل فرماسیون ارتش مامعروف شده، ارتش ما از هدف اصلی خودش بیرون رفت و بجای اینکه یک ارتش دفاع ملت ایران باشد، یک ارتش استوار نظم و آرامش داخلی شود که بجای رسید که در مجلس ایران گفتند که ارتش ما که برای جنگ خارجی نیست این حرف زده شده استدلال این بود که ما که با کسی جنگی نداریم و توانائی جنگ هم که نداریم پس ارتش ما ارتش جنگ نیست ارتش ما ارتش استقرار امنیت داخلی است چه اشتباه بزرگی! چه اشتباه مهلکی برای این مملکت! ما با کسی جنگ نداریم ملت ایران خواهان صلح و رفاه است ولی کی گفته که ملت ایران نخواهد از سرحداتش دفاع کند؟ کی گفته که ملت ایران مثل بره می نشیند که از هر طرفی بیاید و سرش را بیرند؟ مگر دفاع از مملکت دفاع از سرحداتش در مورد مجبور (صحیح است) تا آخرین لحظه توانائی خودش از خودش دفاع میکند (صحیح است) ولی مثل اکثر قسمت ها این افسر ها در پست و محل خودشان و درجای خودشان نیستند و شاید یکی از مشکلات کار در حقیقت این باشد که از هر افسری استفاده که میتواند بدهد نمیشود این ماشین علاوه بر این که از بالا بی اطلاعها اداره اش میکنند در پائین هم بیچ و مهره اش بد سوار شده خاطر هست موقعی که افسر بودم این را بین خودمان میگفتیم که هر چه در درجات بالا برویم سطح مان پائین می آید برای اینکه هر قدر در درجات بالا برویم مغز و کله را خفه تر میکنیم مغز و کله را از امور فنی و علمی دورتر میکند مشکل عمده ارتش ما انحراف از هدف اصلی است وظیفه اصلی یک ارتش دفاع از سرحدات مملکت است ولی ارتش از بدو تشکیلش تا امروز گرفتار مسائل داخلی بوده است سال حکومت قبلی، حکومت دیکتاتوری، یک حکومت نظامی دائمی بود، از شهریور ۲۰ تا کنون همه در زحمتان هست سه چهارم ایام مادر حکومت نظامی گذشته است ارتش معیور شده یک عده ای خواسته اند یک عده برای منافعشان یک عده مطابق وضع زمان همیشه خواسته اند در امور داخلی مملکت ایران مداخله کنند و این مداخله ضررهای بزرگی بازتس ایران زده است اولاً وقتی یک ارتشی داخل در مسائل روز شد، داخل در سیاست روز شد خواهی نخواهی از حسب و بعضی که این مسائل ایجاد میکنند، در نیانه نخواهد بود و وقتیکه ارتش داخل در مسائل زندگی روزانه مردم شد حب و بعضی ایجاد میکند که ناچار در دنبالش خواهد آمد و ارتشیکه بایستی مورد محبت مردم علاقه تمام افراد یک مملکت که باشد خواهی نخواهی گرفتار این حب و بغضا خواهد شد مشکل بزرگ تری که این وضع برای ما پیش آورده است این است که در نتیجه این مداخلات در نتیجه

این طرز فکر و این اجباری که مداخلات در امور داخلی بر ارتش ایران تحمیل کرده است باعث شده است که ارتش ایران نمیتواند آنطوری که باید و شاید خودش را متوجه باین هدف اصلیش بکند تشکیلات ارتش ایران، تعلیمات ارتش ایران باید فقط و فقط متکی بدفاع ملی ایران باشد هیچ نظردیگری هیچ مقصود دیگری نبایستی در ارتش ایران مداخله کند و تشکیلات را باید مطابق همین بدهد من خیلی خوشوقت هستم که این اسم دفاع ملی را روی وزارت جنگ گذاشتید که باین ترتیب هم نظر قطعی ملت ایران بازتر و روشن تر بشود ولی بیان این سیاست و طرز این عمل بان آسانبائی که ما خیال میکنیم نیست الان وضع طوری شده است، وضعی که برای ارتش ما ایجاد کرده اند طوری شده است که خواهی نخواهی در خیلی از موارد مجبور بداخله میشود ارتش ایران امنیت راهها را بعهده دارد، و گاهی اوقات باید در امنیت داخلی شهرها، رانندگی و راهنمایی یاسبانی که این در همه جای دنیا بعهده خود شهراست خود شهرها یاسبان تعیین میکنند آقا این یاسبانی که خودش اهل محل است این یاسبانی که مشهدی تقی ها و جیب ها سفر میکنند هنوز ژاندارمری ایران آن برجهای عهد دقیانوس را دارد و یک عده مردمان مفلوک بیچاره بایک لقمه نان از این برج بان برج میروند باین ژاندارمری البته شاکاری نمیتواند بکنید باین ژاندارمری البته باید از ارتش کمک بگیرید چرا ژاندارمری را مدرن نمیکند؟ ژاندارمری بایستی بمناسبت وضعیت زمینی اش مناسبت این وسعت زیادش یک ژاندارمری جناب سر لشکر بایستی یک ژاندارمری سریع و متحرک با وسایل ارتباطی فوق العاده سریع در بعضی نقاط مترکز مؤثر که اخبار به سرعت برسد و نیروها با سرعت بتواند به محل اغتشاش برسند و این هیچکاری ندارد در دوران امروز در دوران تمدن فعلی ملتها همینکه فهمیدند چکار باید بکنند هر کاری را میتوانند بکنند گذشت آن زمانی که در مملکت ما انستیتو پاستور را هم نمی توانستند تلفظ کنند گذشت آن زمانی که بنظر ما هر چیزی را باید یک خارجی بیاید اداره کند امروز اگر در ایران متخصص هستن که میدانند چه میخوانند می دانند چکاری باید بکنند میدانند که از دستشان بر نیاید الان میتوانیم ژاندارمری را مدرن و موتوریزه کنیم و این بزرگ را از دوش ارتش ایران برداریم ارتش ایران را از این اقتضائی که گرفتار شده است نجات بدهیم نگذارید ارتش ایران در راهها با دزدها

این انگشت نگاری يك علمى است يك دستگا. بزرگی دارد يك وسایلی دارد ولی اینجا هی مردم بیچاره را میبندند انگشتان را می چپانند توی مر کب و میگذارند روی کاغذ از زمانیکه اولین دفعه سوئدیها آمدند در ایران يك فیشی ترتیب دادند و با يك ترتیبی آنجا انگشت نگاری انجام می گرفت با تمام علائمش ولی در ایران از سی و چند سال قبل تا کنون هیچ فیشی پر نشده است سوئدیها رفتند و فقط تقلید مسخره انگشت بر کب زدن باقی مانده است دیگراوری ازش باقی نیست بلکه آن چند فیش قبلی را هم از دست داده است قسمتهای راهنمایی را که چه عرض کنم شهر بانی ما بایستی از نو ساخته شود و هر چه زودتر باید شروع بساختن آن بشود پس از آنکه شهر بانی و ژاندارمری وضع مرتب بخود گرفت آنوقت قسمت عمده مشکلات ارتش ماحل شده است ارتش ما باید تمام هم خودش را صرف هدف اصلی خودش بکند و آنوقت است که خواهید دید یک قسمت عمده از این مشکلاتیکه هر روز از آن صحبت میکنند و بکنند میگویند وسیله تبلیغات سیاسی خودشان قرار بدهند از بین خواهد رفت موضوع دواير دولتی بنده هر چه میگویم بگویم يك چیزهائی است که جنبه مخصوص دارد بنده از دزدی و فساد و رشوه خواری صحبت نمیکند و بدوجهت صحبت نمی کنم یکی اینکه بنده نمی خواهم در این جاهاییکه چندین سال است ملت ایران را انداخته اند ببقم بيك نجوی در ایران تبلیغ شده است که تمام بدبختیهای ما از دزدی و رشوه خواری است در حالیکه يك مفاسد خیلی بزرگتری ناشد مردم هرگز ناموس خودشان و جانشان و بچه هاشان را بدست يك آدمهای ناشناس نمیدهند پس بنا بر این این قسمت کارهائی را موتوریزه باشد (خطاب به سر لشکر و توتو) جناب سر لشکر بایستی یک ژاندارمری سریع و متحرک با وسایل ارتباطی فوق العاده سریع در بعضی نقاط مترکز مؤثر که اخبار به سرعت برسد و نیروها با سرعت بتواند به محل اغتشاش برسند و این هیچکاری ندارد در دوران امروز در دوران تمدن فعلی ملتها همینکه فهمیدند چکار باید بکنند هر کاری را میتوانند بکنند گذشت آن زمانی که در مملکت ما انستیتو پاستور را هم نمی توانستند تلفظ کنند گذشت آن زمانی که بنظر ما هر چیزی را باید یک خارجی بیاید اداره کند امروز اگر در ایران متخصص هستن که میدانند چه میخوانند می دانند چکاری باید بکنند میدانند که از دستشان بر نیاید الان میتوانیم ژاندارمری را مدرن و موتوریزه کنیم و این بزرگ را از دوش ارتش ایران برداریم ارتش ایران را از این اقتضائی که گرفتار شده است نجات بدهیم نگذارید ارتش ایران در راهها با دزدها

این انگشت نگاری يك علمى است يك دستگا. بزرگی دارد يك وسایلی دارد ولی اینجا هی مردم بیچاره را میبندند انگشتان را می چپانند توی مر کب و میگذارند روی کاغذ از زمانیکه اولین دفعه سوئدیها آمدند در ایران يك فیشی ترتیب دادند و با يك ترتیبی آنجا انگشت نگاری انجام می گرفت با تمام علائمش ولی در ایران از سی و چند سال قبل تا کنون هیچ فیشی پر نشده است سوئدیها رفتند و فقط تقلید مسخره انگشت بر کب زدن باقی مانده است دیگراوری ازش باقی نیست بلکه آن چند فیش قبلی را هم از دست داده است قسمتهای راهنمایی را که چه عرض کنم شهر بانی ما بایستی از نو ساخته شود و هر چه زودتر باید شروع بساختن آن بشود پس از آنکه شهر بانی و ژاندارمری وضع مرتب بخود گرفت آنوقت قسمت عمده مشکلات ارتش ماحل شده است ارتش ما باید تمام هم خودش را صرف هدف اصلی خودش بکند و آنوقت است که خواهید دید یک قسمت عمده از این مشکلاتیکه هر روز از آن صحبت میکنند و بکنند میگویند وسیله تبلیغات سیاسی خودشان قرار بدهند از بین خواهد رفت موضوع دواير دولتی بنده هر چه میگویم بگویم يك چیزهائی است که جنبه مخصوص دارد بنده از دزدی و فساد و رشوه خواری صحبت نمیکند و بدوجهت صحبت نمی کنم یکی اینکه بنده نمی خواهم در این جاهاییکه چندین سال است ملت ایران را انداخته اند ببقم بيك نجوی در ایران تبلیغ شده است که تمام بدبختیهای ما از دزدی و رشوه خواری است در حالیکه يك مفاسد خیلی بزرگتری ناشد مردم هرگز ناموس خودشان و جانشان و بچه هاشان را بدست يك آدمهای ناشناس نمیدهند پس بنا بر این این قسمت کارهائی را موتوریزه باشد (خطاب به سر لشکر و توتو) جناب سر لشکر بایستی یک ژاندارمری سریع و متحرک با وسایل ارتباطی فوق العاده سریع در بعضی نقاط مترکز مؤثر که اخبار به سرعت برسد و نیروها با سرعت بتواند به محل اغتشاش برسند و این هیچکاری ندارد در دوران امروز در دوران تمدن فعلی ملتها همینکه فهمیدند چکار باید بکنند هر کاری را میتوانند بکنند گذشت آن زمانی که در مملکت ما انستیتو پاستور را هم نمی توانستند تلفظ کنند گذشت آن زمانی که بنظر ما هر چیزی را باید یک خارجی بیاید اداره کند امروز اگر در ایران متخصص هستن که میدانند چه میخوانند می دانند چکاری باید بکنند میدانند که از دستشان بر نیاید الان میتوانیم ژاندارمری را مدرن و موتوریزه کنیم و این بزرگ را از دوش ارتش ایران برداریم ارتش ایران را از این اقتضائی که گرفتار شده است نجات بدهیم نگذارید ارتش ایران در راهها با دزدها

این انگشت نگاری يك علمى است يك دستگا. بزرگی دارد يك وسایلی دارد ولی اینجا هی مردم بیچاره را میبندند انگشتان را می چپانند توی مر کب و میگذارند روی کاغذ از زمانیکه اولین دفعه سوئدیها آمدند در ایران يك فیشی ترتیب دادند و با يك ترتیبی آنجا انگشت نگاری انجام می گرفت با تمام علائمش ولی در ایران از سی و چند سال قبل تا کنون هیچ فیشی پر نشده است سوئدیها رفتند و فقط تقلید مسخره انگشت بر کب زدن باقی مانده است دیگراوری ازش باقی نیست بلکه آن چند فیش قبلی را هم از دست داده است قسمتهای راهنمایی را که چه عرض کنم شهر بانی ما بایستی از نو ساخته شود و هر چه زودتر باید شروع بساختن آن بشود پس از آنکه شهر بانی و ژاندارمری وضع مرتب بخود گرفت آنوقت قسمت عمده مشکلات ارتش ماحل شده است ارتش ما باید تمام هم خودش را صرف هدف اصلی خودش بکند و آنوقت است که خواهید دید یک قسمت عمده از این مشکلاتیکه هر روز از آن صحبت میکنند و بکنند میگویند وسیله تبلیغات سیاسی خودشان قرار بدهند از بین خواهد رفت موضوع دواير دولتی بنده هر چه میگویم بگویم يك چیزهائی است که جنبه مخصوص دارد بنده از دزدی و فساد و رشوه خواری صحبت نمیکند و بدوجهت صحبت نمی کنم یکی اینکه بنده نمی خواهم در این جاهاییکه چندین سال است ملت ایران را انداخته اند ببقم بيك نجوی در ایران تبلیغ شده است که تمام بدبختیهای ما از دزدی و رشوه خواری است در حالیکه يك مفاسد خیلی بزرگتری ناشد مردم هرگز ناموس خودشان و جانشان و بچه هاشان را بدست يك آدمهای ناشناس نمیدهند پس بنا بر این این قسمت کارهائی را موتوریزه باشد (خطاب به سر لشکر و توتو) جناب سر لشکر بایستی یک ژاندارمری سریع و متحرک با وسایل ارتباطی فوق العاده سریع در بعضی نقاط مترکز مؤثر که اخبار به سرعت برسد و نیروها با سرعت بتواند به محل اغتشاش برسند و این هیچکاری ندارد در دوران امروز در دوران تمدن فعلی ملتها همینکه فهمیدند چکار باید بکنند هر کاری را میتوانند بکنند گذشت آن زمانی که در مملکت ما انستیتو پاستور را هم نمی توانستند تلفظ کنند گذشت آن زمانی که بنظر ما هر چیزی را باید یک خارجی بیاید اداره کند امروز اگر در ایران متخصص هستن که میدانند چه میخوانند می دانند چکاری باید بکنند میدانند که از دستشان بر نیاید الان میتوانیم ژاندارمری را مدرن و موتوریزه کنیم و این بزرگ را از دوش ارتش ایران برداریم ارتش ایران را از این اقتضائی که گرفتار شده است نجات بدهیم نگذارید ارتش ایران در راهها با دزدها

این انگشت نگاری يك علمى است يك دستگا. بزرگی دارد يك وسایلی دارد ولی اینجا هی مردم بیچاره را میبندند انگشتان را می چپانند توی مر کب و میگذارند روی کاغذ از زمانیکه اولین دفعه سوئدیها آمدند در ایران يك فیشی ترتیب دادند و با يك ترتیبی آنجا انگشت نگاری انجام می گرفت با تمام علائمش ولی در ایران از سی و چند سال قبل تا کنون هیچ فیشی پر نشده است سوئدیها رفتند و فقط تقلید مسخره انگشت بر کب زدن باقی مانده است دیگراوری ازش باقی نیست بلکه آن چند فیش قبلی را هم از دست داده است قسمتهای راهنمایی را که چه عرض کنم شهر بانی ما بایستی از نو ساخته شود و هر چه زودتر باید شروع بساختن آن بشود پس از آنکه شهر بانی و ژاندارمری وضع مرتب بخود گرفت آنوقت قسمت عمده مشکلات ارتش ماحل شده است ارتش ما باید تمام هم خودش را صرف هدف اصلی خودش بکند و آنوقت است که خواهید دید یک قسمت عمده از این مشکلاتیکه هر روز از آن صحبت میکنند و بکنند میگویند وسیله تبلیغات سیاسی خودشان قرار بدهند از بین خواهد رفت موضوع دواير دولتی بنده هر چه میگویم بگویم يك چیزهائی است که جنبه مخصوص دارد بنده از دزدی و فساد و رشوه خواری صحبت نمیکند و بدوجهت صحبت نمی کنم یکی اینکه بنده نمی خواهم در این جاهاییکه چندین سال است ملت ایران را انداخته اند ببقم بيك نجوی در ایران تبلیغ شده است که تمام بدبختیهای ما از دزدی و رشوه خواری است در حالیکه يك مفاسد خیلی بزرگتری ناشد مردم هرگز ناموس خودشان و جانشان و بچه هاشان را بدست يك آدمهای ناشناس نمیدهند پس بنا بر این این قسمت کارهائی را موتوریزه باشد (خطاب به سر لشکر و توتو) جناب سر لشکر بایستی یک ژاندارمری سریع و متحرک با وسایل ارتباطی فوق العاده سریع در بعضی نقاط مترکز مؤثر که اخبار به سرعت برسد و نیروها با سرعت بتواند به محل اغتشاش برسند و این هیچکاری ندارد در دوران امروز در دوران تمدن فعلی ملتها همینکه فهمیدند چکار باید بکنند هر کاری را میتوانند بکنند گذشت آن زمانی که در مملکت ما انستیتو پاستور را هم نمی توانستند تلفظ کنند گذشت آن زمانی که بنظر ما هر چیزی را باید یک خارجی بیاید اداره کند امروز اگر در ایران متخصص هستن که میدانند چه میخوانند می دانند چکاری باید بکنند میدانند که از دستشان بر نیاید الان میتوانیم ژاندارمری را مدرن و موتوریزه کنیم و این بزرگ را از دوش ارتش ایران برداریم ارتش ایران را از این اقتضائی که گرفتار شده است نجات بدهیم نگذارید ارتش ایران در راهها با دزدها

این انگشت نگاری يك علمى است يك دستگا. بزرگی دارد يك وسایلی دارد ولی اینجا هی مردم بیچاره را میبندند انگشتان را می چپانند توی مر کب و میگذارند روی کاغذ از زمانیکه اولین دفعه سوئدیها آمدند در ایران يك فیشی ترتیب دادند و با يك ترتیبی آنجا انگشت نگاری انجام می گرفت با تمام علائمش ولی در ایران از سی و چند سال قبل تا کنون هیچ فیشی پر نشده است سوئدیها رفتند و فقط تقلید مسخره انگشت بر کب زدن باقی مانده است دیگراوری ازش باقی نیست بلکه آن چند فیش قبلی را هم از دست داده است قسمتهای راهنمایی را که چه عرض کنم شهر بانی ما بایستی از نو ساخته شود و هر چه زودتر باید شروع بساختن آن بشود پس از آنکه شهر بانی و ژاندارمری وضع مرتب بخود گرفت آنوقت قسمت عمده مشکلات ارتش ماحل شده است ارتش ما باید تمام هم خودش را صرف هدف اصلی خودش بکند و آنوقت است که خواهید دید یک قسمت عمده از این مشکلاتیکه هر روز از آن صحبت میکنند و بکنند میگویند وسیله تبلیغات سیاسی خودشان قرار بدهند از بین خواهد رفت موضوع دواير دولتی بنده هر چه میگویم بگویم يك چیزهائی است که جنبه مخصوص دارد بنده از دزدی و فساد و رشوه خواری صحبت نمیکند و بدوجهت صحبت نمی کنم یکی اینکه بنده نمی خواهم در این جاهاییکه چندین سال است ملت ایران را انداخته اند ببقم بيك نجوی در ایران تبلیغ شده است که تمام بدبختیهای ما از دزدی و رشوه خواری است در حالیکه يك مفاسد خیلی بزرگتری ناشد مردم هرگز ناموس خودشان و جانشان و بچه هاشان را بدست يك آدمهای ناشناس نمیدهند پس بنا بر این این قسمت کارهائی را موتوریزه باشد (خطاب به سر لشکر و توتو) جناب سر لشکر بایستی یک ژاندارمری سریع و متحرک با وسایل ارتباطی فوق العاده سریع در بعضی نقاط مترکز مؤثر که اخبار به سرعت برسد و نیروها با سرعت بتواند به محل اغتشاش برسند و این هیچکاری ندارد در دوران امروز در دوران تمدن فعلی ملتها همینکه فهمیدند چکار باید بکنند هر کاری را میتوانند بکنند گذشت آن زمانی که در مملکت ما انستیتو پاستور را هم نمی توانستند تلفظ کنند گذشت آن زمانی که بنظر ما هر چیزی را باید یک خارجی بیاید اداره کند امروز اگر در ایران متخصص هستن که میدانند چه میخوانند می دانند چکاری باید بکنند میدانند که از دستشان بر نیاید الان میتوانیم ژاندارمری را مدرن و موتوریزه کنیم و این بزرگ را از دوش ارتش ایران برداریم ارتش ایران را از این اقتضائی که گرفتار شده است نجات بدهیم نگذارید ارتش ایران در راهها با دزدها

جوانی است البته استثنا می‌کنیم جناب آقای لطفی و جناب آقای کاظمی را ولی اکثر اعضاء کابینه جوانند (نریمان - آنها هم روحشان جوان است) و راه اصلاح مملکت هم همین است مردان جوان باید سرکار بیابند يك عده‌ای که پنجاه سال است بر مملکت ماحکومت کرده‌اند و همه حکومتشان را دیده‌ایم دیگر بس است دیگر تجربه نمی‌کنیم این جوانها بلکه امروز این افتخار را دارند که در کابینه مصدق که مردم پشتیبانش هستند و از او اصلاحات می‌خواهند وارد شده‌اند آنها شایستگی اینکار را حتماً خواهند داشت يك روز آقای دکتر مشرف نفیسی که می‌گردد راجع ببرنامج ما بعد کافی مهندس و کارمند مجرب نداریم بهشان کفتم برای اینست که ما هرگز نخواستیم مهندس و کارمند مجرب داشته باشیم هر بسروبوایی که شایو فرنگی داشت آمد بایران (آقای دکتر معظمی مرفوم فرموده‌اند که سایروز را هم از جوان‌های قدیمی هستند) اصلا هر شایو بسرو فرنگی آمد بایران یا پول ایران با ماشینهای ایران یا وسایل ایران همه را شکست و خورد کرد و يك چیزی یاد گرفت و متخصص شد و رفت بی‌کارش اما جوانان ایرانی را هر هیچ کاری نگذاشتند آنوقت هم که گذاشتند با اولین خطایرو نشان کردند آقا تا مردم خطا نکنند کار یاد نمی‌گیرند باید بجوانان ایرانی اجازه خطا داد باید تحمل خطای جوانان را کرد بنده بدکتر مشرف نفیسی گفتم که این بودجه‌ای که در دست دارید صد میلیون را برای اشتباه جوانها کنار بگذارید (مهندس حسینی - بنده هم شش سال قبل همین را با علیحضرت هایبونی عرض کردم) برای اینکه هر وقت بخواهید کارمند مجرب داشته باشید باید آنها را وادار بعمل کنید علم برای بکلمت کافی نیست و تا شما عمل نداشته باشید کارمند مجرب نخواهید داشت بنده معتقد هستم که بدون ترس بدون هراس بجوانان ایران راه بدهند بجوانان ایران میدان بدهند من در مقابل شما این جا تهدی می‌کنم که صدی هشتاد آنها لایق و توانا خواهند بود بگذارید بیابند شانس خودشان را بیازمایند باین مملکت بالاخره مردان کاری مردان دانا بدهند و هر وقت صحبت يك کاری شد نگویند کسی نداریم آدم نداریم خودمان نخواستیم ایم که داشته باشیم حالا که يك دولت ملی سرکار است حالا که دولت اصلاح طلب سرکار است باید بجوانان ایران راه بدهند و خود دکتر مصدق اینکار را کرده است آقایان همانطوریکه دکتر مصدق دست شمارا گرفت و بالا آورد شاهم دست دیگران را بگیرد و بالا بیاورد همانطور که شما اطمینان کرده‌اند شاهم بجوانان از خودتان اطمینان بکنید همانطور که به

شما شانس داده اند شاهم بآنها شانس بدهید بنده عرض یکدی دوسال این مملکت دارای شخصیتها بشود
نایب رئیس - آقای مهندس زیرک زاده در دقیقه بیشتر وقت ندادید
مهندس زیرک زاده - بله بنده هم دیگر عرضی ندارم بنده تمام می‌کنم و امیدوارم که این راهی که در پیش گرفته شده است بکمت آقایان وزراء بکمت نمایندگان مجلس به نتیجه صحیح برسد فراموش نشود اگر مجلس همکاری نکند و اگر مجلس دنبال اصلاحات را نگیرد اگر مجلس اصلاحات را سهیل و آسان نکند هیچ دولتی نمی‌تواند اصلاحات بکند و در این اصلاحات دولت و مجلس باید دست بدست هم بدهند و این مملکت را از این وضع اسف بار نجات بدهند جاوید باد ایران این طومار را هم اهالی خیابان رباط کریم بوسیله آقای مهندس حسینی فرستاده اند که تقدیم میدارم
نایب رئیس - آقای متمدنمادوندی **متمدنمادوندی** - بیانات شیوایی که جناب آقای مهندس زیرک زاده در برنامه دولت بعنوان مخالف مشروط بیان فرمودند مطالب عده‌ای داشت که خود آقایان وزراء باید لطف بفرمایند مخصوصاً در قسمت ارتش آقای سرلشکر وتوق باید مطالبشان را جواب بفرمایند ولسی دوست عزیز من آقای کریمی يك تذکره فرمودند که می‌خواهیم اینرا بعرض برسائیم مرفوم فرموده اند که در ارتش بیش از سیصد یا چهارصد نفر را درجه نداده اند و بآنها ظلم کرده اند و بهانه شان هم این بود که يك ماده واحده ای از مجلس باید بگذرد که اینها هم درجاتشان تأمین بشود و البته مطالبی که جناب آقای زیرک زاده فرمودند از آنها داشت در درجه اول باید معیشت افسران را تأمین بفرمایند مخصوصاً افسران جزء را که در خارج از مرکز زندگی می‌کنند وضعیتشان مرتب نیست و در وضع بسیار سختی زندگی می‌کنند (نریمان - ما با سفر خارجی احتیاج نداریم) بله نداریم الان می‌خواهیم همین را عرض کنم يك چیز دیگری با اینکه ایشان نظامی بوده اند نغمه بوده اند و شاید فراموش کردند می‌خواستیم عرض بکنم این است که ما را از شر این مستشاران آمریکائی که ما را گرفتار سیاست هائی می‌کنند نجات بدهید چرا باید در ارتش ما مستشاران آمریکائی باشند و بیک بازویشان شیروخورشید زده شمارا گرفت و بالا آورد شاهم دست دیگران را بگیرد و بالا بیاورد همانطور که شما اطمینان کرده‌اند شاهم بجوانان از خودتان اطمینان بکنید همانطور که به

فارس داشته باشیم باید متذکر باشید که ما باید سیصد ساله گذشته مان را در خلیج فارس دوباره برقرار کنیم نگذارید دیگر داستانهای شیخ نشین های خلیج فارس بدست عمل انگلیس تکرار شود و در دهانه های چه لزومی دارد که بدر سرینتم و بی دربی همسایه شمالی ما اعتراض کند که شما مستشار خارجی دارید در ارتش ایران ما افسران صالح خیلی داریم که تحصیلات بسیار عالی از مالک خارجی دارند از اینها استفاده بکنید از جوانها استفاده بکنید چه عییشان است (نریمان - آدمکشی بلد نیستند) بله آدمکشی بلد نیستند بنده عرض این بود که نمی‌خواهیم در ارتش ما مستشاران خارجی و بخصوص آمریکائی وجود داشته باشد بنده البته بعنوان تذکره بکمت هائی داشتم که می‌خواهیم عرض بکنم یکی این موضوع بود و دیگری موضوع بهره برداری از معادن نفت شرکت نفت سازمان يك زحمتی کشیده و الحق مهندسینشان در این هوای گرم خیلی جانفشانی کردند البته باید از آنها قدر دانی بشود نفتی پیدا شد که موجب کمال مسرت ملت ایران است و حوائج نفت داخلی ایران راهم تأمین میکند ولی قسمت از برنامه دولت نوشته شده ایجاد شوراهای محلی دهات بمنظور اصلاحات اجتماعی این يك چیزی است که نتیجه بسیار بسیار عالی دارد امروز اگر آقایان تشریف برده باشند و دهات را از نزدیک دیده باشند من سایر نقاط ایران را نمیدانم چه جور است ولسی گیلان که از زرخیز ترین نقاط ایران است مردم دهات آن بقدری در بدبختی و بیچارگی زندگی میکنند که حدی برای آن متصور نیست (مهندس حسینی - چشم شماروشن) وقتی شما تشریف بیاورید در این نقطه زرخیز که حتی روی دیوارهای آجری آن درخت سبز میشود يك عده‌ای بصورت قرون وسطی زندگی میکنند یعنی در يك کوخ کوچک که حتی در همان حال هم از ترس دزد های محلی شب‌ها باید گاو ش را هم در آن کوخ ببرد و بوی خودش بپندد دیگر نمیدانم در سایر نواحی ایران چه جور است اما این که فرمودند مخارجش را از عوارض تأمین کنیم آفادست من بدامن شما عوارض در این مملکت بقدری زیاد شده است که هر جا بکشهر- هم گویا مطالبعاتی کرده‌اند و عکس برداری هائی کرده‌اند بالاخره پرونده نفت بلوچستان بجال تکمیل روی میز شرکت سهامی موجود است و آنطوری که بنده تحقیقات کرده ام از آقای ریگی معلوم شده که نقاط نفت خیز به سواحل دریای عمان فوق العاده نزدیک است وقتی این نفت استخراج بشود هر کمیانی که در دنیا بخواهد نفت ببرد نفت خام یا نفت تصفیه شده خودش می‌آید و میبرد شاید بشود لوله کشی بساحل هم بکنند بنده می‌خواهیم بگویم که باید توجه داشته باشید که ما يك نیروی دریائی بسیار مراقب و عظیمی در دریای عمان و خلیج

فارس داشته باشیم باید متذکر باشید که ما باید سیصد ساله گذشته مان را در خلیج فارس دوباره برقرار کنیم نگذارید دیگر داستانهای شیخ نشین های خلیج فارس بدست عمل انگلیس تکرار شود و در دهانه های چه لزومی دارد که بدر سرینتم و بی دربی همسایه شمالی ما اعتراض کند که شما مستشار خارجی دارید در ارتش ایران ما افسران صالح خیلی داریم که تحصیلات بسیار عالی از مالک خارجی دارند از اینها استفاده بکنید از جوانها استفاده بکنید چه عییشان است (نریمان - آدمکشی بلد نیستند) بله آدمکشی بلد نیستند بنده عرض این بود که نمی‌خواهیم در ارتش ما مستشاران خارجی و بخصوص آمریکائی وجود داشته باشد بنده البته بعنوان تذکره بکمت هائی داشتم که می‌خواهیم عرض بکنم یکی این موضوع بود و دیگری موضوع بهره برداری از معادن نفت شرکت نفت سازمان يك زحمتی کشیده و الحق مهندسینشان در این هوای گرم خیلی جانفشانی کردند البته باید از آنها قدر دانی بشود نفتی پیدا شد که موجب کمال مسرت ملت ایران است و حوائج نفت داخلی ایران راهم تأمین میکند ولی قسمت از برنامه دولت نوشته شده ایجاد شوراهای محلی دهات بمنظور اصلاحات اجتماعی این يك چیزی است که نتیجه بسیار بسیار عالی دارد امروز اگر آقایان تشریف برده باشند و دهات را از نزدیک دیده باشند من سایر نقاط ایران را نمیدانم چه جور است ولسی گیلان که از زرخیز ترین نقاط ایران است مردم دهات آن بقدری در بدبختی و بیچارگی زندگی میکنند که حدی برای آن متصور نیست (مهندس حسینی - چشم شماروشن) وقتی شما تشریف بیاورید در این نقطه زرخیز که حتی روی دیوارهای آجری آن درخت سبز میشود يك عده‌ای بصورت قرون وسطی زندگی میکنند یعنی در يك کوخ کوچک که حتی در همان حال هم از ترس دزد های محلی شب‌ها باید گاو ش را هم در آن کوخ ببرد و بوی خودش بپندد دیگر نمیدانم در سایر نواحی ایران چه جور است اما این که فرمودند مخارجش را از عوارض تأمین کنیم آفادست من بدامن شما عوارض در این مملکت بقدری زیاد شده است که هر جا بکشهر- هم گویا مطالبعاتی کرده‌اند و عکس برداری هائی کرده‌اند بالاخره پرونده نفت بلوچستان بجال تکمیل روی میز شرکت سهامی موجود است و آنطوری که بنده تحقیقات کرده ام از آقای ریگی معلوم شده که نقاط نفت خیز به سواحل دریای عمان فوق العاده نزدیک است وقتی این نفت استخراج بشود هر کمیانی که در دنیا بخواهد نفت ببرد نفت خام یا نفت تصفیه شده خودش می‌آید و میبرد شاید بشود لوله کشی بساحل هم بکنند بنده می‌خواهیم بگویم که باید توجه داشته باشید که ما يك نیروی دریائی بسیار مراقب و عظیمی در دریای عمان و خلیج

فارس داشته باشیم باید متذکر باشید که ما باید سیصد ساله گذشته مان را در خلیج فارس دوباره برقرار کنیم نگذارید دیگر داستانهای شیخ نشین های خلیج فارس بدست عمل انگلیس تکرار شود و در دهانه های چه لزومی دارد که بدر سرینتم و بی دربی همسایه شمالی ما اعتراض کند که شما مستشار خارجی دارید در ارتش ایران ما افسران صالح خیلی داریم که تحصیلات بسیار عالی از مالک خارجی دارند از اینها استفاده بکنید از جوانها استفاده بکنید چه عییشان است (نریمان - آدمکشی بلد نیستند) بله آدمکشی بلد نیستند بنده عرض این بود که نمی‌خواهیم در ارتش ما مستشاران خارجی و بخصوص آمریکائی وجود داشته باشد بنده البته بعنوان تذکره بکمت هائی داشتم که می‌خواهیم عرض بکنم یکی این موضوع بود و دیگری موضوع بهره برداری از معادن نفت شرکت نفت سازمان يك زحمتی کشیده و الحق مهندسینشان در این هوای گرم خیلی جانفشانی کردند البته باید از آنها قدر دانی بشود نفتی پیدا شد که موجب کمال مسرت ملت ایران است و حوائج نفت داخلی ایران راهم تأمین میکند ولی قسمت از برنامه دولت نوشته شده ایجاد شوراهای محلی دهات بمنظور اصلاحات اجتماعی این يك چیزی است که نتیجه بسیار بسیار عالی دارد امروز اگر آقایان تشریف برده باشند و دهات را از نزدیک دیده باشند من سایر نقاط ایران را نمیدانم چه جور است ولسی گیلان که از زرخیز ترین نقاط ایران است مردم دهات آن بقدری در بدبختی و بیچارگی زندگی میکنند که حدی برای آن متصور نیست (مهندس حسینی - چشم شماروشن) وقتی شما تشریف بیاورید در این نقطه زرخیز که حتی روی دیوارهای آجری آن درخت سبز میشود يك عده‌ای بصورت قرون وسطی زندگی میکنند یعنی در يك کوخ کوچک که حتی در همان حال هم از ترس دزد های محلی شب‌ها باید گاو ش را هم در آن کوخ ببرد و بوی خودش بپندد دیگر نمیدانم در سایر نواحی ایران چه جور است اما این که فرمودند مخارجش را از عوارض تأمین کنیم آفادست من بدامن شما عوارض در این مملکت بقدری زیاد شده است که هر جا بکشهر- هم گویا مطالبعاتی کرده‌اند و عکس برداری هائی کرده‌اند بالاخره پرونده نفت بلوچستان بجال تکمیل روی میز شرکت سهامی موجود است و آنطوری که بنده تحقیقات کرده ام از آقای ریگی معلوم شده که نقاط نفت خیز به سواحل دریای عمان فوق العاده نزدیک است وقتی این نفت استخراج بشود هر کمیانی که در دنیا بخواهد نفت ببرد نفت خام یا نفت تصفیه شده خودش می‌آید و میبرد شاید بشود لوله کشی بساحل هم بکنند بنده می‌خواهیم بگویم که باید توجه داشته باشید که ما يك نیروی دریائی بسیار مراقب و عظیمی در دریای عمان و خلیج

فارس داشته باشیم باید متذکر باشید که ما باید سیصد ساله گذشته مان را در خلیج فارس دوباره برقرار کنیم نگذارید دیگر داستانهای شیخ نشین های خلیج فارس بدست عمل انگلیس تکرار شود و در دهانه های چه لزومی دارد که بدر سرینتم و بی دربی همسایه شمالی ما اعتراض کند که شما مستشار خارجی دارید در ارتش ایران ما افسران صالح خیلی داریم که تحصیلات بسیار عالی از مالک خارجی دارند از اینها استفاده بکنید از جوانها استفاده بکنید چه عییشان است (نریمان - آدمکشی بلد نیستند) بله آدمکشی بلد نیستند بنده عرض این بود که نمی‌خواهیم در ارتش ما مستشاران خارجی و بخصوص آمریکائی وجود داشته باشد بنده البته بعنوان تذکره بکمت هائی داشتم که می‌خواهیم عرض بکنم یکی این موضوع بود و دیگری موضوع بهره برداری از معادن نفت شرکت نفت سازمان يك زحمتی کشیده و الحق مهندسینشان در این هوای گرم خیلی جانفشانی کردند البته باید از آنها قدر دانی بشود نفتی پیدا شد که موجب کمال مسرت ملت ایران است و حوائج نفت داخلی ایران راهم تأمین میکند ولی قسمت از برنامه دولت نوشته شده ایجاد شوراهای محلی دهات بمنظور اصلاحات اجتماعی این يك چیزی است که نتیجه بسیار بسیار عالی دارد امروز اگر آقایان تشریف برده باشند و دهات را از نزدیک دیده باشند من سایر نقاط ایران را نمیدانم چه جور است ولسی گیلان که از زرخیز ترین نقاط ایران است مردم دهات آن بقدری در بدبختی و بیچارگی زندگی میکنند که حدی برای آن متصور نیست (مهندس حسینی - چشم شماروشن) وقتی شما تشریف بیاورید در این نقطه زرخیز که حتی روی دیوارهای آجری آن درخت سبز میشود يك عده‌ای بصورت قرون وسطی زندگی میکنند یعنی در يك کوخ کوچک که حتی در همان حال هم از ترس دزد های محلی شب‌ها باید گاو ش را هم در آن کوخ ببرد و بوی خودش بپندد دیگر نمیدانم در سایر نواحی ایران چه جور است اما این که فرمودند مخارجش را از عوارض تأمین کنیم آفادست من بدامن شما عوارض در این مملکت بقدری زیاد شده است که هر جا بکشهر- هم گویا مطالبعاتی کرده‌اند و عکس برداری هائی کرده‌اند بالاخره پرونده نفت بلوچستان بجال تکمیل روی میز شرکت سهامی موجود است و آنطوری که بنده تحقیقات کرده ام از آقای ریگی معلوم شده که نقاط نفت خیز به سواحل دریای عمان فوق العاده نزدیک است وقتی این نفت استخراج بشود هر کمیانی که در دنیا بخواهد نفت ببرد نفت خام یا نفت تصفیه شده خودش می‌آید و میبرد شاید بشود لوله کشی بساحل هم بکنند بنده می‌خواهیم بگویم که باید توجه داشته باشید که ما يك نیروی دریائی بسیار مراقب و عظیمی در دریای عمان و خلیج

فارس داشته باشیم باید متذکر باشید که ما باید سیصد ساله گذشته مان را در خلیج فارس دوباره برقرار کنیم نگذارید دیگر داستانهای شیخ نشین های خلیج فارس بدست عمل انگلیس تکرار شود و در دهانه های چه لزومی دارد که بدر سرینتم و بی دربی همسایه شمالی ما اعتراض کند که شما مستشار خارجی دارید در ارتش ایران ما افسران صالح خیلی داریم که تحصیلات بسیار عالی از مالک خارجی دارند از اینها استفاده بکنید از جوانها استفاده بکنید چه عییشان است (نریمان - آدمکشی بلد نیستند) بله آدمکشی بلد نیستند بنده عرض این بود که نمی‌خواهیم در ارتش ما مستشاران خارجی و بخصوص آمریکائی وجود داشته باشد بنده البته بعنوان تذکره بکمت هائی داشتم که می‌خواهیم عرض بکنم یکی این موضوع بود و دیگری موضوع بهره برداری از معادن نفت شرکت نفت سازمان يك زحمتی کشیده و الحق مهندسینشان در این هوای گرم خیلی جانفشانی کردند البته باید از آنها قدر دانی بشود نفتی پیدا شد که موجب کمال مسرت ملت ایران است و حوائج نفت داخلی ایران راهم تأمین میکند ولی قسمت از برنامه دولت نوشته شده ایجاد شوراهای محلی دهات بمنظور اصلاحات اجتماعی این يك چیزی است که نتیجه بسیار بسیار عالی دارد امروز اگر آقایان تشریف برده باشند و دهات را از نزدیک دیده باشند من سایر نقاط ایران را نمیدانم چه جور است ولسی گیلان که از زرخیز ترین نقاط ایران است مردم دهات آن بقدری در بدبختی و بیچارگی زندگی میکنند که حدی برای آن متصور نیست (مهندس حسینی - چشم شماروشن) وقتی شما تشریف بیاورید در این نقطه زرخیز که حتی روی دیوارهای آجری آن درخت سبز میشود يك عده‌ای بصورت قرون وسطی زندگی میکنند یعنی در يك کوخ کوچک که حتی در همان حال هم از ترس دزد های محلی شب‌ها باید گاو ش را هم در آن کوخ ببرد و بوی خودش بپندد دیگر نمیدانم در سایر نواحی ایران چه جور است اما این که فرمودند مخارجش را از عوارض تأمین کنیم آفادست من بدامن شما عوارض در این مملکت بقدری زیاد شده است که هر جا بکشهر- هم گویا مطالبعاتی کرده‌اند و عکس برداری هائی کرده‌اند بالاخره پرونده نفت بلوچستان بجال تکمیل روی میز شرکت سهامی موجود است و آنطوری که بنده تحقیقات کرده ام از آقای ریگی معلوم شده که نقاط نفت خیز به سواحل دریای عمان فوق العاده نزدیک است وقتی این نفت استخراج بشود هر کمیانی که در دنیا بخواهد نفت ببرد نفت خام یا نفت تصفیه شده خودش می‌آید و میبرد شاید بشود لوله کشی بساحل هم بکنند بنده می‌خواهیم بگویم که باید توجه داشته باشید که ما يك نیروی دریائی بسیار مراقب و عظیمی در دریای عمان و خلیج

فارس داشته باشیم باید متذکر باشید که ما باید سیصد ساله گذشته مان را در خلیج فارس دوباره برقرار کنیم نگذارید دیگر داستانهای شیخ نشین های خلیج فارس بدست عمل انگلیس تکرار شود و در دهانه های چه لزومی دارد که بدر سرینتم و بی دربی همسایه شمالی ما اعتراض کند که شما مستشار خارجی دارید در ارتش ایران ما افسران صالح خیلی داریم که تحصیلات بسیار عالی از مالک خارجی دارند از اینها استفاده بکنید از جوانها استفاده بکنید چه عییشان است (نریمان - آدمکشی بلد نیستند) بله آدمکشی بلد نیستند بنده عرض این بود که نمی‌خواهیم در ارتش ما مستشاران خارجی و بخصوص آمریکائی وجود داشته باشد بنده البته بعنوان تذکره بکمت هائی داشتم که می‌خواهیم عرض بکنم یکی این موضوع بود و دیگری موضوع بهره برداری از معادن نفت شرکت نفت سازمان يك زحمتی کشیده و الحق مهندسینشان در این هوای گرم خیلی جانفشانی کردند البته باید از آنها قدر دانی بشود نفتی پیدا شد که موجب کمال مسرت ملت ایران است و حوائج نفت داخلی ایران راهم تأمین میکند ولی قسمت از برنامه دولت نوشته شده ایجاد شوراهای محلی دهات بمنظور اصلاحات اجتماعی این يك چیزی است که نتیجه بسیار بسیار عالی دارد امروز اگر آقایان تشریف برده باشند و دهات را از نزدیک دیده باشند من سایر نقاط ایران را نمیدانم چه جور است ولسی گیلان که از زرخیز ترین نقاط ایران است مردم دهات آن بقدری در بدبختی و بیچارگی زندگی میکنند که حدی برای آن متصور نیست (مهندس حسینی - چشم شماروشن) وقتی شما تشریف بیاورید در این نقطه زرخیز که حتی روی دیوارهای آجری آن درخت سبز میشود يك عده‌ای بصورت قرون وسطی زندگی میکنند یعنی در يك کوخ کوچک که حتی در همان حال هم از ترس دزد های محلی شب‌ها باید گاو ش را هم در آن کوخ ببرد و بوی خودش بپندد دیگر نمیدانم در سایر نواحی ایران چه جور است اما این که فرمودند مخارجش را از عوارض تأمین کنیم آفادست من بدامن شما عوارض در این مملکت بقدری زیاد شده است که هر جا بکشهر- هم گویا مطالبعاتی کرده‌اند و عکس برداری هائی کرده‌اند بالاخره پرونده نفت بلوچستان بجال تکمیل روی میز شرکت سهامی موجود است و آنطوری که بنده تحقیقات کرده ام از آقای ریگی معلوم شده که نقاط نفت خیز به سواحل دریای عمان فوق العاده نزدیک است وقتی این نفت استخراج بشود هر کمیانی که در دنیا بخواهد نفت ببرد نفت خام یا نفت تصفیه شده خودش می‌آید و میبرد شاید بشود لوله کشی بساحل هم بکنند بنده می‌خواهیم بگویم که باید توجه داشته باشید که ما يك نیروی دریائی بسیار مراقب و عظیمی در دریای عمان و خلیج

است و هم اگر در ظرف سال احتیاج بیول داشته باشد با شرکتی که در این بانک ها دارند یا صندوقهایی که سازمان برنامه با صندوق تعاون روستائی دارد یا همان صندوق قرض بیگیرد و بعد هم قرض را بپردازد و با این ترتیب این بیعدالتیها که آقای مهندس زیر گزارده اسم نظام رویش گذاشتند از بین می رود من فراموش کردم که پیش چیزی عرض کنم آن موضوع اراضی مستعجله است بقدری مالکین ما من نبودم شاید سایر مالکین هم اینطور باشند بقدری ظلم و اجحاف میکنند که حدی خدا هم برایش قائل نشده است اراضی مستعجله نمی اراضی که از آب درمی آید در کیلان ما گرفتار این هستیم برای اینکه بحر خزر مدتی است پائین می رود و از عمق بحر خزر کاسته شده است در نتیجه سواحل بسیار زیادی در مسرب رودخانهها و در اطراف مرداب بندر بیلوی پیدا شده است حالا من روشن میکنم مطلب را جناب آقای لطفی فرض بفرمایند که اینجا ساحل مرداب بود در دهسال پیش ، از دهسال پیش با اینطرف فرسخها آب پائین نشسته و زمین پیدا شده و اراضی پیدا شده و این آقای مالک رفته رفته داد داده تا کجا تا مرداب نقشه هم دارد ملکش موجود حالا فرسخها زمین پیدا شده اگر رعیتی بخواهد بیرون آنجا بکارد مانع است هر چه هم بگوید قانون دارد اراضی مستعجله مال کسی است که بیرون آباد کند بگذار چهار تا رعیت که رعیت خودت هم هستند بیرون آنجا را آباد کنند یک خورده هم انصاف داشته باشد بفرمایند ندارد حالا ما این گرفتاری را پیدا کردیم از دهستانهای اطراف بندر بیلوی دهی هست بنام شیلی سرو سیاه خامه سر و یک قریه ای هم هست بنام آب کنار . آب کنار مرکز تود ایها است خوب توده ایها آنجا در میان رعیت تبلیغات کرده اند از قیوم هم بود البته آن دوتا قریه تودای نیستند در آب کنار یک کمی هستند و امیدوارم در نتیجه این تحول خود آنها بخودی خود پیشین و ادم بشوند آنجا که اینکار را کردند آن دو تا قریه ای که اسم بردم در رعیتشان هم توده ای نیستند رعایای خوبی هستند آنها هم در داشته اند و اراضی را تقسیم کرده اند گفتند اینکه امتداد امت است بگذارید چهار سال پنج سال هم اینها بکارند آخر تو که اینهمه ملکداری و تا آنجا ثبت دانی آخر بی انصاف تو که نقشه داری هیچ توجهی نمی کنی این مالکیت میدایم چه زهر ماری شده در این مملکت در کیلان اگر رعیت (مهندس غروی - در کیلان هر کس مشغول بکار خودش است) طرف ما این جور نیست شاید طرف ایشان این جور باشد آقای کیلان شرقی هستند من بندر بیلوی هستم نزدیک پائین ترم آقایان

کیلان شرقی هستند ولی آنقدر میدانم که باید تقسیم شود باید رعایا صاحب زمین شوند که از این مملکت دفاع کنند (احسن) آقای خلاف قانون اسلام هم نیگویم برای اینکه آقای دکتر صدوق هم گفتند که این را بعرض بیع و شری بگذاریم همینطور هم باید باشد ولی اگر این مالکین زرگوه میدانند وضعیت این جور نبوده حتی یک عده که ارض بهشان رسیده است از اموال دولت پیدا کرده اند هم دستش را میکند توی جیبش ویز میفرود بین و امثال من بدبخت که باز حجت شخصی خودم در این مملکت زندگی میکنم تو اگر بدت نکرده بود از جیب در بیاور (شمس قنات آبادی - قوام هم از آنهاست) بلی آنهم از آنهاست آن در رأس آنهاست من یک کسی نیستم که اشراف زاده باشم من فقط در نتیجه فعالیت خود آمدم بالا پدرم مالک نیست خان نیست اشراف نیست پدر من یک روحانی بود آن آقا (اشاره به حاج سید جوادی) خوب می شناسند یک روحانی مبارز که همیشه با روس های عهد دقایق مبارزه کرده است همیشه در تبعید بود شما مطمئن باشید من هم نمونه آن پدرم در پنجسال گذشته موقی که ارتش نیرومند سرخ در شمال بود من با آنها مبارزه کرده ام نطق های مرا در دوره ۱۵ بخوانید و ببینید (کریمی - بانگلیس ها هم مبارزه کنید) بانگلیس ها هم مبارزه کردم اون کسی که همیشه امضاء میکرد لافو قراردادها را من بودم اول کسی که لافو قرارداد ۱۹۳۳ را امضاء میکرد معتمد دماوندی بود و یکی از اسرار اینکه در دوره ۱۶ و کبیل نشدم این بود این را بدانید که انگلیس ها از دوات ساعدخواستند که ده دوازده نفر کسانیکه دائماً در اینجا می خواستند قرارداد لافو شود و کیلان نکرده (مهندس حسینی - لافو قرارداد هنوز هم غلط است قراردادی نبود که لافو شود) حالا دوره هفدهم است شما برگردید بدوره ۱۵ آن موقع نطقها روی لافو قرار داد بود (کنج - از تاریخ صحبت میکنند) دوره ۱۵ را عرض کردم وای بجال ما که خوب سه ساله اعلامید یکی هم موضوع اصلاح داد گستری دو کلمه از خودمان صحبت کنیم بنده عضو عدلیه هستم و افتخار میکنم که کارم در داد گستری بوده ولی بدانید که در این داد گستری خدای من شاهد است قضائی هستند که هنوز بچه هایشان پاره رهنه راه می روند آنقدر در این مملکت حمله می کنند عدلیه اگر از عدلیه مردم با اراضی هستند یک مشت مردم ظالم و جباری هستند که می خواهند اراضی مردم را ضبط کنند غضب کنند آنها ناراضی هستند یک روز در مجلس سنا یک آدم محترمی بر علیه عدلیه نطق کرد و من رفتم تفحص کردم معلوم شد که چون بر-

علیهش حکم داده شده در صورتیکه حق هم نداشته ناراضی شده (حاج سید جوادی - باین جوش و خروش هم نیست) تغییر باین جوش و خروش است این آقای وزیر داد گستری اولین سنگ بنای عدلیه ایران است ایشان تمام نقاط و حوزدهای قضائی این مملکت را و بوجوب رفته اند (شمس قنات آبادی - خود آن آقا هم اطلاع دارند که در عدلیه ضعیف کشی شده است) من این را نگفتم گفتم از ادارات دیگر از دستگاه های دیگر بهتر است آقا تو شکم قاضی را سیر کن قاضی که پسرش پاره رهنه می آید مدرسه این نمی تواند بیاید پشت میز مقام شامخ قضا حکم صحیح بدهد (مهندس حسینی - اتفاقاً آنها حکم صحیح میدهند) میدهند ولی اگر پیدا بشود آنهم معلول احتیاجات است اگر پیدا بشود در میان جامعه قضات شاید در میان صدتا دونفر پیدا شود آنهم معلول احتیاجات است باید اول شکشان را سیر کنند و بعد دست بترکیب عدلیه بزنند و استدعای من اینست حضرت مستطاب عالی هم اگر خاطرتان باشد در زمان حکومت رزم آراء بوضع گرفتار شدید یک عده از آقایان قضات جوان ایستادند بنده هم در رأس آنها ایستادم اعلامیه هم صادر کردیم چون برای اینکه بدون مجوز قانونی قضات را بر کنار کرده بود جناب عالی هم اگر شناسائی باحوال قضات دارید بدون معاکه و بدون مجوز قانونی باینکار دست نزنید هر قاضی که ناپاک است محکمه دارد قانون دارد معاکه اش بکنید محکمه انتظامی هست بدهید دست آقای عیده که فلک از دستش نمیتواند بگیرد بعد هم بخندمتش خاتمه بدهید بعد سلب صلاحیت قضائی از او بکنید نه اینکه از تر کبیش بدتان می آید یا فلان بازرگ از فلان قاضی شکایت کرده است او را خارج کنید بگذارید بیرونده ها را بجزای هر طور که محکمه حکم داد عمل کنید یک چیز دیگر میخواهم حضورتان عرض کنم آن موضوع بازرسی کل کشور است این مملکت احتیاج بیابزرگ دارد شما پول میخواهید بگیرد بجای مالیات از مأمورین دولتی که در ظرف همین بیست سال گرفته و چاییدند و خوردند و میلیونر شدند از آنها بگیرد (قنات آبادی - روی همین اصل بود که قوام میخواست بیاید یک روزی ما رفتم سازمان برنامه تحقیقاتی شد مقدار زیادی پرونده های مختلف که مسلماً مقادیر هنگفتی از اموال دولت حیف و میل شده بود آنجا تشکیل شد یک دولتی آمد و یک دولتی رفت تمام پرونده هایی که آنجا بود بسته شد و گذاشته شد در بایگانی بروید ببینید این پرونده ها را بخوانید و ببینید چه حقایقی است چه اشخاصی رفته اند آنجا چه چیزها گرفته اند و چقدر اموال ملت حیف و میل شده است در اداراتی که ابواب جمعی دارند اینها را بروید ببینید و

مبالغ هنگفتی بدست بیاورید یک چیزی هم میخواستم عرض کنم این معاکه اختصاصی را ازین بیری معاکه اختصاصی برای قضای این مملکت بدترین چیز است دلیل ندارد دیوان کیفر باشد دیوان معاکمات دارائی هم باشد آقا فلان یک چیزی بشمار عرض میکنم الان ۱۳ سال است اهل یک قریه ای که عرض کردم آب کنار یا دولت دعوی دارند سر همین اراضی خود دیوان دارائی حکم داده هنوز مواد حکم را نیده مند به ثبت اسناد که مردم نتوانند سند مالکیتشان را بگیرند گاهی پرونده ها پیدا نمی شود گاهی چیز دیگری است این چه وضعی است چقدر باید دوندگی کرد گاهی باید یک کسی بروی پرونده اش را پیدا کند حکمش چنین شده چنان شده بعد باید ابلاغ شود قدری نگرانی دارند یکی هم وضع پرونده های عدلیه است معاکم خیلی طولانی می شود بعضی قوانین خیلی گیج کننده است که حتی قضات را گیج میکنند وضع معاکمات را باید ساده کرد باید وقت معاکمات را کوتاه کرد حتی الامکان باید معاکمات را اختصاری کرد که از باب آقایان قضات جوان ایستادند بنده هم در رأس آنها ایستادم اعلامیه هم صادر کردیم چون برای اینکه بدون مجوز قانونی قضات را بر کنار کرده بود جناب عالی هم اگر شناسائی باحوال قضات دارید بدون معاکه و بدون مجوز قانونی باینکار دست نزنید هر قاضی که ناپاک است محکمه دارد قانون دارد معاکه اش بکنید محکمه انتظامی هست بدهید دست آقای عیده که فلک از دستش نمیتواند بگیرد بعد هم بخندمتش خاتمه بدهید بعد سلب صلاحیت قضائی از او بکنید نه اینکه از تر کبیش بدتان می آید یا فلان بازرگ از فلان قاضی شکایت کرده است او را خارج کنید بگذارید بیرونده ها را بجزای هر طور که محکمه حکم داد عمل کنید یک چیز دیگر میخواهم حضورتان عرض کنم آن موضوع بازرسی کل کشور است این مملکت احتیاج بیابزرگ دارد شما پول میخواهید بگیرد بجای مالیات از مأمورین دولتی که در ظرف همین بیست سال گرفته و چاییدند و خوردند و میلیونر شدند از آنها بگیرد (قنات آبادی - روی همین اصل بود که قوام میخواست بیاید یک روزی ما رفتم سازمان برنامه تحقیقاتی شد مقدار زیادی پرونده های مختلف که مسلماً مقادیر هنگفتی از اموال دولت حیف و میل شده بود آنجا تشکیل شد یک دولتی آمد و یک دولتی رفت تمام پرونده هایی که آنجا بود بسته شد و گذاشته شد در بایگانی بروید ببینید این پرونده ها را بخوانید و ببینید چه حقایقی است چه اشخاصی رفته اند آنجا چه چیزها گرفته اند و چقدر اموال ملت حیف و میل شده است در اداراتی که ابواب جمعی دارند اینها را بروید ببینید و

خواهرم پسر؟ پسر شما پسر او ، پسر مردم خواهر مردم دختر مردم اینها را میخوانند اینها می بینند این چه رسوائی است؟ - بونی اینجا می بیند که علناً چیزهایی نوشته است که هر آدم باشرمی شرم دارد که آنها را تکرار کند ؛ حیا باید بماند آقا آبرو باید بماند در این مملکت ، این قانون باید اصلاح شود خودشان هم بدشان نمی آید عناصری هستند که باید تصفیة بشود خود من هم افتخار دارم که روزنامه نویس بوم همین روزنامه بود که من را با این جا رسانیده بنده هم روزنامه ای داشتم با اسم گله مرد در کیلان در بوجوه آنوقتی که ازش فرمز ایستاده بود و حاکمیت ایران درست او بود آنجا ایستادم مبارزه کردم با آنها و بعد هم مرا گرفتند و نزدیک بود خود مرا بکشند ولی خدا نخواست و بعد هم تبعید کردند ولی عده ای هستند که میخواهند از روزنامه ارتفاق بکشند و با فحاشی خودشان را اداره بکنند در آمدشان از این راه است روزنامه یکی از ارکان مشروطیت است و باید مثل مشروطیت و زین باشد باید مثل مشروطیت و ارکان دیگرش آبرومند باشد روزنامه آبروی مملکت است وقتی خارج می برند میخوانند باید بدانند که مادر یک محیط با آبرو ، با حقیقت ، با عفت زندگی میکنند امروز فرهنگی که چه عرض کنم ؛ آیا آقای وزیر فرهنگ میتواند اصلاح بکنند ؟ نمی دانم این عناصری را که حتی درس کلاس هم دست بر نمیدارند از اجرای سیاستهای شوشان اینها را دستشان را کوتاه میکنند باه (وزیر فرهنگ - انشاء الله) وسایل بهداشتی را هم که چه عرض کنم حالا خوشبختانه یکی از آقایان مابک طرحی تهیه کرده است اگر خاطر آقایان باشد و آن اینست که میخواهند استناد کنند که بوجه بهداشت هر شهرستانی را بخواهند بدهند این طرح تهیه شده است و انشاء الله تصویب میشود که هرجائی متناسب همیشه یک پولی داشته باشد (یکنفر از نایب گان همین الان این طرح را تقدیم کند) بسیار خوب این طرح امضا کنند اولش جناب آقای دکتر فاخر است و بنده قدیم میکنم ملاحظه بفرمائید که کار به استخوان رسیده است . یک بیمارستانی داریم از عطیه ملوکانه از پول اعلیحضرت هایونی ساخته شده و حالا میخواهم او را استهلاش کنیم ولی هر کاری کردیم هنوز بجای نرسیده است چهار تا شیشه دوا که خواستیم در وزارت بهداشت نداشته اند حالا خیلی لطف بفرمائید مال ما بماند بدهد وقتی یک شهرداری برای یک بیمارستان سیصد هزار تومان خرج میکند دولت هم باید دو صد هزار تومان خرج کند که این درست باشد این طرح نوشته شده و امیدوارم آقای دکتر فرما فرمایان یک لطفی بفرمائید که بوجه هر شهرستان

را بدهند بخود آن شهرستان مستقل بدهند تا مردم بدانند چقدر پول دارند تا مازادش را یا کمبودش را خود مردم بگذارند و درست بکنند تا بیمارستانها و بهداشتی شهرستانها اداره بشود یک جاهائی هست که هیچ دکتر ندارد در و تمام دکتر ها ریخته اند در این تهران در شهرستانها هیچ دکتر نیست آخرین که وضع نیست (کریمی - یعنی وزارت راه یک بهداشتی دارد وزارت راه این بوجه ها را هم را برویم بگذارند) یک قسمت دیگر هم که میخواهم عرض کنم این اصل چهارم ترومن است این اصل چهارم ترومن که تا حالا کاری برای ماصورت نداده است و آنجا هم احتیاج نداریم و میخواهم بروند آن جاهائی را که برای رعایای کند هر کدام در ماه هزار تومان خرج دارد یک رعیت خانه که نمیدانم چهار تا پنج تا خرده مالک نشسته است این اگر بتواند بیرون قضات خودش را آباد میکند این چطور میتواند ماهی هزار تومان یا نصف تومان پول بزنن و مکانیک و اینها را بدهد اینهمه آب در کرج است میروند در آنجا چاه آب میزنند برای چه؟ چرا در آنجا یک لازمست نیرومند چاه بزنند اگر میخواهند با برنامه دولت کار بکنند قبولشان داریم و باید تحت کنترلشان بگیرند و ببینند کجاها احتیاجاتش بیشتر است بگوئید همان جا خرج بکنند موضوع بحرین راه می خواستم عرض بکنم که بنده از جمله اشخاصی هستم که در دوره ۱۵ برای بحرین خیلی فعالیت کردم اینجا و بیشتر طرجهائی که برای بحرین داده میشد بامضای بنده بود از همه مهمتر چیزی که در بحرین هست داستان نفتش است مطابق قانون ملی شدن صنعت نفت که از مجلس گذشته است در سراسر کشور نفتش متعلق بملت ایران است این نفت که از بحرین می رود برای کمپانیهای آمریکائی ملکیتش مال ایران است و باید شما بروید در دادگاههای بین المللی تعقیب کنید که نیرند (سید جوادی - الحمد لله) قوام رفت و منظور شما تأمین شد ولی جناب آقای سید جوادی شما را بخدا جدتان حسین ابن علی کشته شد علی ابن ابیطالب بخودش اینهمه زجر داد (سید جوادی - روضه خوانان کار من است کار مرا خواهش میکنم از دستم نگیرید) (خنده نمایندگان) علی ابن ابیطالب میفرمود که من نمیتوانم سر بزمن بگذارم مورد اقلیمی که در آن حکومت میکنم بکنفر گرسنه باشم باید همه از او بیروی کنیم من که چیز زیادی عرض نکردم که شما نسبت بمن زجر داد (سید جوادی - روضه خوانان کار من است کار مرا خواهش میکنم از دستم نگیرید) (خنده نمایندگان) علی ابن ابیطالب میفرمود که این را فرمود و مطالب دیگری هم انشاء الله تشریف خواهید آورد و خواهید

فرمود یک مسأله دیگر هم قسمت شیلات است شیلات در دو ماه دیگر یعنی الان تا اول مهر که عبارت است دو ماه و چیزی کم باشد مدت قرار داد با شیلات منقضی میشود همینطور که دست جابرانه سیاست های استعماری انگلستان و حکومت جابر انگلستان از جنوب ایران و از سراسر ایران کوتاه شد باید این دست خانمان سوز شوریها از سر شمالیهای ایران برداشته بشود ما دیگر بیش از این تحمل نداریم که به بنیم در این لانه های زبور چه چیزهایی میکنند (احسن) بر علیه استقلال مملکت چه عواملی مشغول چه کارهائی هستند بیش از این نمیخواهم بگویم که چه می شود . من میدانم که در بندر بیلوی که بزرگترین مرکز شیلات است در آنجا با ایرانیانی که فقط و فقط دلشان بایران عزیز بسته است و چطور با اینها معامله میکنند چطور اینها را بیرون می کنند چطور با حقوق کم و بسیار نازل از انرژی اینها استفاده میکنند البته مقدار محصولش شاید زیادی نباشد اما در آن قانون لعنتی یک حق تقدیمی برای آنها قائل شده اند ماحرفی نداریم اقتصاد سراسر شمال ایران یک قسمتش شیلات است زیرا قسمت اعظم ساکنین شمال از استارا تا خلیج حسینی اینها اغلب صیادند و از شیلات امرار معاش می کنند اینها را باید یک فکری بفرمائید . اولاً باید مواظب باشید که اینها با بیگانهائی قسمتها را میبرند چون یک قسمت از کشتیهائی دارند که با اوبار میبرند . مال التجاره خودشان را همین مختصر اثاث را میبرند برای باکو ، یک بار کاس هائی دارند کشتیهای کوچکی دارند که با آن صیادی می کنند . البته خیلی کم است اگر اینها میخواهند بکنند تشکیلات را وسیع می کردند ما الان یک صید انتظاری میکنیم یعنی منتظریم در کنار دریا که خداوند علی اعلی یک تفضلی بفرمائید کولاکی شود صید بیاید و بگیریم . اما این دستگاه اگر درش یک قدرت ایرانی اعمال میشد اگر یک عده ایرانی آنجا میمانند که برای خاطر دوهزار تومان زیر بار روسها میفتند و میخواستند که قرار داد بقول فرنگیها موثامو اجرا بشود آنوقت باید ما میرفتیم دنبال صید که صید را بگیریم . حالا یک قسمت از این چیزها را نیرند حاجی حاجی مکه . حالا اینها یک قراردادی با ما دارند که طبق آن قرارداد با ما یک شرکتی دارند باید اموال تصفیف بشود . اینها وقت میخواهد . اول مهر هم اول فصل صیادی است یعنی اولین روزیست که گروه بیشتری از صیادان ساحل بحر خزر باید بروند در دریا و صید کنند . اگر شما بانتظار آنروز بنشینید امر اقتصاد قسمتی از ساکنین کنار بحر خزر مختل می شود الان باید فکر آنها را بکنید این صیادی یک آئین نامه ای دارد یک مقرراتی دارد که اجرائش

با اداره بندر است الان آقای رئیس بندر یک کسی هست ، آقای شاهین که تحت تعقیب دیوان کیفر است که هر چه زور زد که این را از آنجا بردارند نشد میخواهید با بنده تشریف بیاورید برویم بدیوان کیفر بیرونده این شخص را در اختیار شما بگذارم بخوانید و ببینید این چکار کرده است با صیادها . ما پنج هزار نفر صیاد در بندر بیلوی داریم . برای اینکه مردم بیکارند سابقاً صیادی در میان ما نیک بود . برای اینکه با آب بازی کردن کار آسانی نیست آنهم در زمستان امروز سلمانی دکانش را مینند میزند میروند . قهوه چی دکانش را مینند میروند بقال دکانش را مینند میروند خراب است برای اینکه کار نیست . وضعیت خراب است معیشت لنگ است عمل صیادی هم یک عمل سهلی است میروند برای صیادی اینها جمع وجود میخواهد ، یک آئین نامه میخواهد مجریان خوب میخواهد . تکلیفشان با شرکت شیلات باید معلوم شود من نیگویم نفروشد چون در قانون حق تقدم با آنها است . چون مقدار محصول ما خیلی زیاد است و بازارهای داخلی هم کفاف آنها را نمیکند آنها باید بخزند اما خیلی بصورت آبرومند . بگذارید آنها هم بخزند ، محاضریم و بروشیم و آنجا یک بازاری باشم مردم بتوانند این گروه صیادها بروند صید بکنند که معیشتشان مختل نماند ولی اگر نشود وضع اقتصادی دوستان بزرگ شمال ایران که همواره مورد توجه آنها نیست که شما میدانید مختل می شود ، یعنی یک گروه بسیار زیادی بر گروه بسیار زیاد ناراضی ما اضافه میشوند . امیدوارم که بتوانید برای مردم این مملکت در سایه فعالیت آقایان جوانها یک کاری انجام بشود این بود عرایض مختصری که بنده داشتم و مطالبی هم آقایان نوشته اند که دیگر جای خواندنش نیست .

محمد حسین قشقائی - طلاها .
راهم بفرمائید .
محمد دماوندی - آنرا دیگر خودتان بگوئید .
فایز رئیس . عرض کنم پیشنهاد های متعددی هست پیشنهاد از آقایان نبوی - بهادری - ملک مدنی - دکتر ملکلی - اخگر و کهید رسیده همه دایر بر اینست که اگر مجلس شورای ملی موافقت بفرمائید پس از نطق یک موافق و یک مخالف در همین لحظه رأی بکفایت مذاکرات گرفته شود (صحیح است) اگر آقایان موافقت دارند پیشنهاد اول قرائت بشود .
(پیشنهاد آقای نبوی توسط آقای)
حمیدیه بشرح زیر قرائت شد
ریاست محترم مجلس شورای ملی راجع به برنامه دولت بعد از نطق دو نفر استعدا دارم رأی بکفایت مذاکرات گرفته

شود .
نایب رئیس - رأی میگیریم بکفایت مذاکرات درباره برنامه دولت آقایانی که موافقت قیام کنند (اکثری خواستند) تصویب شد . آقای ناطقی فرمایشی دارد بفرماید .
وزیر دارائی - بنده و همکارانم با کمال دقت فرمایشات دولت را نمایندگان محترم را گوش دادیم و رؤس مسائل را یادداشت کردیم . بر طبق میل و آرزوی ملت و نظر آقایان نمایندگان از وظایف همان هست انجام بدهیم . اگر اجازه بفرمائید در دو سه موضوع میخواستیم یک توضیحات مختصری عرض بکنم چون وقت دیر است و آقایان هم خسته شدهاند بتفصیل نمی پردازم آقای مهندس زیرانزاده اشاره ای راجع سیاست خارجی مملکت فرمودند . این عین آنچه میزی است که خود دولت در نظر دارد و خود بنده که انتخاب اداره وزارت خارجه را در مدت ۴ ماه داشتم همیشه همین نظر را اجرا کردم (صحیح است) و امروز هم می خواهم عرض بکنم که این دولت و کسی که متصدی کار وزارت خارجه خواهد بود این روش را تعقیب میکند و خیلی خوشوقتیم که عرض بکنم که آن سیاست خارجی که چندین سال در اینجا بود حالا تبدیل شده است بیک سیاست خارجی واقعی و حقیقی که تطبیق میکند با آمال و آرزوی ملت ایران ، راجع بارش که فرمودند بنده یادداشت کرده ام و آقای سرلشکر و نوق هم یادداشت فرمودند و این را خواستم عرض بکنم که ارتش هم مال مملکت ماست ، اینها هم از ما هستند افسران ارتش از بهترین جوانان این مملکت هستند (یک نفر از نمایندگان - جز معدودی) اگر نواقصی هم هست رفع میشود و مخصوصاً وقتی آقای نخست وزیر خودشان وزارت دفاع ملی را بعهده گرفته اند و مخصوصاً صاحب منصب ایقدری که کمک میکند بایشان (مکی - عالیقدر فرمائید دوست نهر کرمانشاهی را در راه گرج زخمی کرده اند) البته این نقائص رفع خواهد شد . راجع بهره برداری از منابع نفت کشوریکی از آقایان اشاره فرمودند . نمیدانم آقای مهندس زیرانزاده بودند آیا معتمد بودند میخواستم عرض بکنم که این قسمت اسباب افتخار جناب آقای دکتر مصدق و همکاران ایشان است که آن برنامه سابقشان در این قسمت کاملاً اجرا شد آقایان بخاطر دارند که در برنامه ایشان در سابق دو قسمت بود ، اجرای قانون خلع ید و اجرای قانون ۹

ماده و در این جا تلویحاً باز کر این جمله که در برنامه گفته شده شاید منظور این بوده است که آن مأموریتی که بدولت داده شده بود انجام رفت و منظور ملت ایران حاصل شد حالا آنچه که مانده است بهره برداری از نفت کشور است در چندین نقطه نفت است راجع نفت مطالعاتی شده است چند قسمت نفت جنوب و چه در قسمت نفتی که در قسمت بدست آمده و چه در قسمت بلوچستان و سایر نقاط مملکت مطالعاتی شده و البته اقدامات لازم را دولت تعقیب خواهد کرد تا نتیجه مطلوب برسد . اشاره ای فرمودند بنوری درائی در خدیج فارس و بحر عمان البته در اینجا باید عرض بکنم که همیشه دولت ایران میبایستی ابتکار را کرده باشد و همیشه میبایست نفوذ و تسلط خودش را در خلیج فارس و بحر عمان مستقر کرده باشد ولی در گذشته غفلت شده است و امید است که در هر حال این غفلت جبران بشود و آنطور که وظیفه ماست عمل بشود . راجع بشورای محلی دهات که آقای معتمد دماوندی اشاره فرمودند بنده خواستم عرض کنم که این جمله آخری که اینجا گفته شده است بوسیله وضع عوارض ، حالا فکر می کنم که شاید بهتر بود که یک کلمه دیگری گذاشته شود برای اینکه مقصود این نبود که این عوارض وضع بشود معنای اصطلاحی که امروز در مملکت ما معمول است . منظور دولت اینست که اینطور تشخیص داده شده است که وضع دهات ما قسمت های کوچک و اساس بدبختی و اساس بی ترتیبی مملکت ما اینست که دهات ایران خوب نیست و کشاورزان که هشتاد در صد اهالی این مملکت را تشکیل میدهند وسائل زندگی بهداشت و فرهنگ ندارند (صحیح است) و تهیه دیده شده است که در هر دهی ، در هر جایی با اصطلاح فرنگیها در هر کمونی یک مقرراتی انتخاب بشود که آن شورا کار آنجا را مرتب کند و پولها زیر نظر آن شورا صرف بشود برای آبادی آنجا و بهداشت و فرهنگ آنجا و برای کارهای ضروری خود آنجا . این کلمه عوارض را بنده خیال میکنم که بهتر بود یک کلمه دیگری بجایش گفته میشد . منظور این بود که بنده گفتم . برای پرداخت طلب کشاورزان از دخانیات بنده در همین دوره اقدام کرده ام و باز هم تعقیب میکنم امیدوارم آنچه میزنی که طلب مسلم آنهاست اگر یکم مرتبه هم ممکن نشود به تدریج بآنها داده شود در مورد داد گستری که فرمودند خواستم عرض آقایان برسانم که در داد گستری ، قضات بسیار با کدامن بسیار عقیف هستند که واقعا اسباب افتخار مملکت ما و اسباب افتخار قوه قضائیه هستند .

البته قوانین داد گستری اصلاحاتی لازم دارد که آن اصلاحات باید بعمل بیاید و مثل همه جای دنیا که یک نواقص وجود دارد باید رفع بشود ، این نواقص رفع خواهد شد و چیز بزرگی نیست که اسباب نگرانی بشود این جا اشاره فرمودند بموضوع بحرین و اشاره فرمودند بموضوع طلاها میخواستم عرض بکنم که این حکومت که منتخب خود آقایان هست و مورد پشتیبانی خود آقایان هست ذره ای از وظایف خودش غفلت نکرده و نمیکند و خواهد داد هم در موضوع بحرین و وظیفه خودش را انجام داده و بعد هم انجام خواهد داد و هم در موضوع طلاها اقدامات خودش را تعقیب کرده و بعد هم تعقیب خواهد کرد آقایان اعتماد خودشان را باین حکومت ابراز فرمایند و پشتیبانی خودشان را ادامه بدهند دولت هم وظایف خودش را انجام خواهد داد .
نایب رئیس - البته آقایان توجه دارند که در برنامه دولت رأی با نام است موافقین رأی سفید و مخالفین رأی کبود باید بدهند حالا رأی میگیریم ببرنامج دولت و در موقعی که رأی بکفایت مذاکرات گرفته شد ۶۹ نفر حاضر بودند شروع می کنیم باخذ آراء
 (اسامی آقایان نمایندگان بوسیله آقای ناظرزاده (منشی) بترتیب ذیل اعلام و اخذ رأی در محل نطق بعمل آمد)
 آقایان : زیرک زاده - مکی - مهندس حسینی - پارسا - دکتر شایگان - مدرس - دکتر ملک - انگجی - میلانی - بهادری - محمد حسین قشقائی - ناصر ذوالفقاری - کیان - محمد ذوالفقاری - افشار - گنجی - امامی اهری - عبدالرحمن فرامرزی - عامری - مجتهدی - موسوی - خسرو قشقائی - کهید - کریمی - قنات آبادی - دادور - دکتر بقائی - مشار - حاج سید جوادی - جلالی - دکتر فلسفی - اخگر - احمد فرامرزی - نجفی - نبوی - جلیلی - خلخالی - وکیل پور - شبستری - اقبال - مصدقی - ملک مدنی - پور سرتیپ - ذکائی - حائریزاده - زهری - شاپوری - مجد زاده - هدی - افشار صادقی - شادلو - شوکتی - منصف غروی - شهیدی - ریگی - دکتر فقیهی شیرازی - شهاب خسروانی - اورنگ

امیر افشاری - نیرمان - معتمد دماوندی - دکتر فاخر - حمیدیه - ناظرزاده - مهندس رضوی (پس از شماره آراء ۶۸ ورقه سفید موافق شمرده شد)
نایب رئیس - برنامه دولت با ۶۸ رأی موافق از شصت و نه نفر عده حاضر تصویب شد
 اسامی موافقین - آقایان : مهندس حسینی - انگجی - میلانی - امامی اهری - عامری - شادلو - افشار - اقبال - وکیل پور - شوکتی - پور سرتیپ - دکتر فقیهی شیرازی - دکتر ملک - شبستری - مهندس غروی - نیرمان - اورنگ - شاپوری - خلخالی - نجفی - ریگی - شهاب خسروانی - محمد ذوالفقاری - زهری - مهندس رضوی - حمیدیه - دکتر معظمی - عبدالرحمن فرامرزی - کریمی - کهید - مهندس زیرک زاده - منصف - قنات آبادی - ناصر ذوالفقاری - نبوی - مصدقی - معتمد دماوندی - اخگر - مکی - امیر افشاری - دکتر فلسفی - دکتر شایگان - جلالی - گنجی - حاج سید جوادی - مجتهدی - ملک مدنی - افشار صادقی - دکتر بقائی - کرمانی - دکتر مصباحزاده - موسوی - پارسا - ذکائی - جلیلی - احمد فرامرزی - مشار - دکتر فاخر - مجد زاده - هدی - خسرو قشقائی - شهیدی - دکتر کیان - مدرس - بهادری - محمد حسین قشقائی - ناظرزاده - دادور - حائریزاده
کاظمی - بنده تشکرات جناب آقای نخست وزیر و تشکرات همکاران خود را بحضور مجلس محترم عرض می کنم و امیدوارم با پشتیبانی و تصویب آقایان ماروسفید بشویم در اجرای این برنامه و ضمناً میخواستم از مقام ریاست خواهش بکنم که چون یک لایحه ای لازمست برای اجرای این برنامه تقدیم بشود جلسه آینده را هر چه زودتر تشکیل بدهند و ضمناً آن لایحه پرداخت حقوق کارمندان تصویب شود
 (۶- تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه)
نایب رئیس - با اجازه آقایان محترم جلسه را ختم میکنیم جلسه آینده روز پنجشنبه ساعت نه و نیم صبح دستور یکدوازدهم پیشنهادی دولت (۵۰ دقیقه بعد از ظهر مجلس ختم شد)
 نایب رئیس مجلس شورای ملی -
احمد رضوی